

Déli Hírlap

Redactia și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per. 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉR

A nagy káder

Milyen méreteket öltene és milyen arányokban bontakozna ki egy új világháború, kérdegetik aggodalmasan az emberek, azzal a döbbenetes kíváncsisággal, mint mikor valaki a meredély széléről feneketlen mélység fölé hajol. Próbáljuk tehát elképzelni, beszéljenek a számok, amelyek többet mondanak konkrét mivoltukban, akár a legszédületesebb szóbeli fogalmazások. Hasonlítsuk össze az elmúlt világégetést egy eljövendő katalizma lehetőségével és akkor fogalmunk lesz arról, mit jelenthet számunkra egy elkövetkezendő második világháború. 1914-től 1918-ig összesen hetven millió embert mozgósítottak, de ebben a számban ott szerepelt a régi cári Oroszország és az Amerikai Egyesült Államok is húszmillió katonával. Az elmúlt világháború halott áldozatainak száma tíz millió volt, huszonhat millió pedig a sebesült, akik közül nyolc millió ember maradt vak, béna, süket, vagy tagjaitól megfosztott roncs, a munka, az egészséges élet számára végleg megrogygyanva.

Lássuk most az 1937. évi hivatalos statisztikát, amely az akkori hivatalos fegyverkezésről ad összefoglalást. Ezen jelentős szerint ugyanezekben a viszonylatokban már százszázhuszonöt millió ember mozgósítható. De ezek a monstros adatok sem fedik már ma a valóságot. Amióta a legeszevesztettebb versenyfutás folyik, ma pedig egyik napról a másikra ugranak elő a legszédítőbb fegyverkezési költségvetési adatok. Az Amerikai Egyesült Államokban például legutóbb szavaztak meg további hadihajók építésére kétmilliárd és háromszázmillió dollárt. És ilyen ütemben halad a fegyverkezés tovább egyenesen a csillagászati számok világáig. A háború technikai eszközei is a végtelen lehetőségekkel határosak. Ma már kétezerféle gázvegyület vár alkalmazásra a fulladástól az egész, egyszerre százazrek számára szolgáltatva a legkülönbözőbb halálmemeket. Vannak gépfegyverek, amelyek percenként hatszáz lövést adnak le és a hangárokból tíz és tizezerszámra sorakoznak a legmegdöbbentőbb pusztító erejű bombavető repülőgépek. Hogy mire képesek ezek, elég szemléltetően bemutatták már Sanghaj, Madrid és egyéb városok fölött lezajlott véres főpróbák. Azonkívül ott leselkedik már a jövő függőnye mögött minden harcnek legocsmányabbja is: a baktérium-támadás tifuszszal, kolerával, minden emberi és állati nyavalyákkal eláraszt egész vidékeket.

Ez volna az eljövendő világháború képe, a totális háború, amelyben mindenki résztvesz, mert így kívánja a „háborús potencia”. Mi ez a fogalom tulajdonképpen? Az elmúlt világháborúban keletkezett a magva. Egy elv, amely szerint a háború szolgálatába kell állítani a nemzet iparát és közgazdaságát a maga teljességében. Ez a fogalom most a végtelenbe tágult. A háború céljait kell, hogy szolgálja egy eljövendő világháború mérközésben majd az összlakosság. Tehát tulajdonképpen már feleslegessé válik a kérdés, hogy ki mozgósítható, mennyi ember mozgósítható? Hetven millió, százhetven millió, vagy ötszáz millió? Ezzel eljövendő háborúban egész Európa egy nagy káder. Sőt, egyetlen káder a világ minden lakott területe is. Felesleges tehát azzal a gondolattal játszani, hogy milyen jó volna akkor Ausztráliában, Izlandban, vagy valamelyik elrejtett szigeten lakni. Mint a hogy a kitoró tájfán sem kímél egyetlen négy-szögletnyi területet sem ott, ahol pusztít. Repülőgép szárnya nem gyorsabb, mint a mindenen végigszóró vak örvöllet. Ne legyen soha többé háború, mert akkor egyetlen nagy káder lesz az egész világ, ahonnan mozgósítva lesz mindenki, aki él, míg csak az egész földet el nem foglalják a temetők és a néma fakeresztek.

Flaneur.

Öfelsége és a Nagyvajda hétfőn délben Bucurestibe érkeznek

Diadalmenet a főváros legszebb útjain. — Németország további semlegességet kér Romániától. — Lapvélemények az obersalzbergi találkozóról

Az egész ország határtalan lelkesedéssel, szeretettel és büszkeséggel fogadja a diadalmas útjáról hazatérő uralkodót. Miután a világ figyelmét Románia felé fordította és miután londoni brüsszeli és párisi látogatásait befejezte, az uralkodó ismét az ország földjére lépett. Sokat írtak erről az utazásról és a közeljövő fogja bebizonyítani annak gyakorlati értékét. Egyelőre annyit megállapíthatunk, az ország iránti tisztelet és megbecsülés Öfelsége személye által megtízszereződött és egy húszmillió lakosú ország hódolatteljes elismeréssel adózik a királynak. A román nép büszke arra, hogy ilyen bölcs és országát hártaltalanul szerető uralkodója van. II. Carol ki-

rály visszatérése ünnepet jelent az ország lakosságának számára. Az ország minden részéből ezekben a pillanatokban egyöntetűen hangzik fel az örömkáltás: „Isten hozta, Felség!”

FÉNYES FOGADTATÁS LESZ A FŐVÁROSBAN

BUCURESTI, november 26. Öfelsége II. Carol király Mihai nagyvajda társaságában hétfőn, november 28-án, déli fél egy órakor érkezik meg a mogoșiaai pályaudvarra. Az uralkodó és a trónörökös fogadtatására Miron Christea dr. pátriárka-miniszterelnök a kormány tagjainak kíséretében jelenik meg, de jelen lesznek a fogadtatás a diplomáciai testületek tagjai, a Mihai Viteazul" rend lovagjai, a polgári és katonai hatóságok képviselői is. A mogoșiaai pályaudvartól, a Kiseleff-sétányon, a Lascăr Catargiu-úton, Take Ionescu, Brătianu és a C. A. Rosetti-úton át egész a királyi palotáig valamennyi iskola strajer-növendéke, valamint az állami tisztviselők, a hazafias egyesületek és a céhek képviselői állnak sorfalat.

Valamennyi olyan fővárosi közhivatalban, ahol hétfőn délelőtt dolgoznak, 28-án szünetel a munka, hogy a köztisztviselők résztvehesenek az uralkodó fogadtatásán. Délután valamennyi közhivatalban dolgoznak.

Románia az összes hatalmakkal fenntartja a jóviszonyt

Prága, november 26. A csehszlovák sajtó szombaton ismét Öfelsége németországi látogatásával foglalkozott. A lapok részletes riportokban számolnak be a látogatásról. A hivatalos Prager Presse többek között azt írja, hogy német hivatalos körökben a legteljesebb diszkreciót tanúsítják II. Carol király németországi látogatásával és az obersalzbergi találkozással kapcsolatban. Román forrás szerint az uralkodó látogatása román hivatalos részről az első hivatalos látogatás volt a Harmadik Birodalomban, de

a Carol király és Hitler kancellár közötti találkozásról semmi sem szivárgott ki,

azonban mindenféle feltevés került forgalomba, többek között az is, hogy a ruszinszkói kérdéssel folyt tárgyalás.

Anglia nagy elismerése

Öfelsége londoni tartózkodása idején többször hangsúlyozta a gazdasági kapcsolatok nagy fontosságát. Románia rendezett pénzügyi és gazdasági helyzete nagy érdeklődést váltott ki az angol gazdasági élet vezető köreiből. A politikai pártok idején a külföldi sajtó mindig pszichimistikusan vélekedett Románia gazdasági helyzetéről, az ország költségvetéséről és a termelés csökkenéséről. Ma pedig az a helyzet, hogy az ország rendezett gazdasági helyzete erre felé fordította a külföld figyelmét. A termelés, a lei stabilizálása, a költségvetés ma a legrendezettebb képet mutatják. Sőt a költségvetés többletet mutat fel, a mezőgazdasági ter-

A Narodni Listi a következőket írja: II. Carol királynak az az elhatározása, hogy a nyugati nagyhatalmak fővárosaiban tett látogatása után Hitler kancellárt is felkereste, Berlinben azt a meggyőződést váltotta ki, hogy Romániának az a kívánsága, miszerint:

fenn akarja tartani az összes nagyhatalmakkal a jóviszonyt és nem hajlandó a Berlin-romai tengellyel szembehelyezkedni.

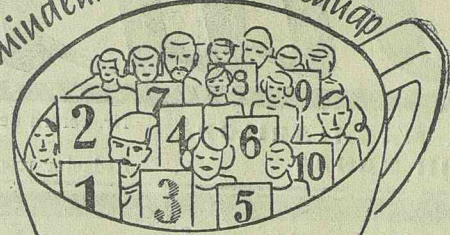
II. Carol király és Hitler kancellár találkozásától azt várják, hogy német-román viszonylatban még szorosabb gazdasági együttműködés fog kifejlődni. A politikai összeköttetés tekintetében Berlinben nem várnak más Romániától, minthogy ugyanazt a semleges magatartást tanúsítsa továbbra is, mint eddig.

melés meggyarapodott és az értékesítés is szilárd alapon nyugszik. Megerősödött hitel, a közlekedési utak fokozatos modernizálása, mind olyan tényezők, amelyek az ország gazdasági megerősödését mozdítják elő.

A román nép tudja azt is, hogy ezeket Öfelsége bölcs irányításának és körültekintő országvezetésének köszönheti, amelyet a külföld is igen nagyra értékel. Románia tekintélye ezekben a napokban megnövekedett, amit a fogadtatások fénye és aránya is bizonyít. Eppen ezért büszkeségérzet hatja át az ország lakosságának lelkét és a leghódolatteljesebb elismeréssel adózik II. Carol királynak.

Tejeskávé

mindenkinek és mindennap

Kneipp-közlés és Franck-közlés

A magyar kormányzó gróf Teleky Pált bizta meg a válság megoldásával

Teleky új pártot alakít, amelynek támogatásával Keresztes-Fischer tábornok átvenné a kormányt

BUDAPEST, november 26. A magyar főváros politikai körében úgy tudják, hogy Horthy Miklós kormányzó megbízta Teleky Pál gróft egy olyan erős párt megalakításával, amely esetleg kormányra kerülne.

A pártnak az elnöke maga Teleky Pál gróf lenne, míg ügyvezető elnöknek Keresztes-Fischer tábornokot tennék meg. Abban az esetben, ha az új párt kormányalakításra kapna megbízást, úgy a miniszterelnöki széket Keresztes-Fischer tábornok foglalná el. A NEP hívei viszont azon a véleményen vannak, hogy továbbra is Imrédy Béla marad a kormány élén.

A belügyminiszter tekintettel a mostani politikai helyzetre, betiltotta a Nemzeti Front vasárnapra összehívott nagygyűlését, amelyet a Tataraliban akartak megtartani. A nagygyűlésre a nyitások vonultak volna fel.

TELEKY PÁL GRÓF KETORÁS KIHALLGATÁSA

Budapest, november 26. Horthy Miklós kormányzó szombaton délelőtt folytatta a magyar politikai vezérek kihallgatását. Elsőnek Darányi Kálmán volt miniszterelnök jelent meg a kormányzó előtt, majd fél 11 órakor Tasnádi Nagy András, a NEP elnöke, 11 órakor pedig Zsitvay Tibor, fél 2 órakor Shvoy Kálmán, 12 órakor Bobory György, fél 1 órakor pedig Marton Béla kihallgatására került a sor.

A felsőház szombaton délelőtt rövid tíz perces ülést tartott, amelyen tudomásul vették, hogy a parlament üléseit december 1-ig elnapolták.

Teleky Pál gróf ma kétórás kihallgatáson volt Horthy Miklós kormányzó előtt.

A vallás és közoktatásügyi miniszter a kihallgatás után jókedvűen távozott a kormányzótól, az újságírók érdeklődve vették körül és aziránt érdeklődtek, hogy megtörtént-e az új miniszterelnök kijelölése. Teleky Pál gróf mosolyogva válaszolt és

kijelentette, hogy degnációról nem is volt szó,

gy budapesti politikai körökben úgy vélekednek, hogy továbbra is Imrédy Béla jelenlegi miniszterelnök marad a kormány élén. Horthy Miklós kormányzó vasárnap délelőtt vadászatot vesz részt, így a kihallgatásokat csak vasárnap délután foly-

tatja. Ugyancsak Budapestről jelentik, hogy a Sztranyavszky-csoport hívei szombat este a Hungária-szállóban közös vacsorán vettek részt.

KÜZDELEM A KORMÁNYRA JUTÁSÉRT

Budapest, november 26. A magyar belpolitikai válságban a mai nap sem hozott kibontakozást. A péntek éjszakai minisztertanács főként folyó ügyek-

A windsori herceg feleségének megfelelő rangot követel

Különben nem tér vissza Angliába

London, november 26. Az angol lapok még mindig nagy érdeklődéssel foglalkoznak Chamberlain miniszterelnök és Edward windsori herceg között lefolyt megbeszéléssel. A Daily Mail és a Daily Express szerint a párisi találkozás során közölte a herceg a miniszterelnökkel, hogy

addig nem tér vissza Angliába, amíg feleségének meg nem adják a királyi család tagjának kijáró rangot.

A herceg kijelentette, hogy ő egyedül semmi körülmények között nem tér vissza. Amikor a herceg megismertette a miniszterelnökkel

feleségét királyi fenség címen szólította.

Ezen a címen szólítja környezetének tagjai előtt is és elvárja, hogy mindenki megadja ezt a címet feleségének. Chamberlain miniszterelnök kijelentette, hogy

a herceg és felesége visszatérésének semmiféle politikai, vagy jogi akadályja nincsen

és a hercegné rangjának elismerése nem a kormány, hanem a királyi család ügye.

Grinspan hipnózisban ölte meg von Rathot?

Páris, november 26. Grinspan, von Rath német diplomata gyilkosát, a vizsgálóbíró szombaton délelőtt újból kihallgatta. Megkérdezte a merényletől, mi volt a célja azzal az el nem küldött levelezőlappal, amelyet a merénylet után ruhája zsebében találtak. A levelező lap apjának volt címeze és azt írta rá, hogy meggondolatlan cselekedetet akar elkövetni. Grinspan azt állítja, hogy öngyilkos akart lenni és erre szeretne volna előkészíteni szüleit. Elmondotta, hogy a gyilkosságot megelőző éjszakát az egyik kávéház mosdófülkéjében töltötte és csak amikor a kávéházat elhagyta, jutott

az eszébe, hogy merényletet követ el. Hipnotikus kényszer hatása alatt cselekedett, olyan volt, mint aki alszik és csak akkor ébredt fel, amikor a lövéseket már leadta.

Fájdalomtól mélyen lesújtva tudatjuk, hogy a legjobb férj, illetve apa és rokon,

Vass Károly

nyug. postafelügyelő

65 éves korában, november 25-én hirtelen elhunyt.

Temetése november 27-én, vasárnap délután 4 órakor, a román kat. szertartás szerint a III. Str. Odobescu 67. számú gyászházból az erzsébetvárosi temetőben megy végbe.

NYUGODJÉK BÉKÉBEN!

Özv. Vass Károlyné, szül. Boer-Márk Gizella felesége, Vass Márta, leánya.

Ribbentrop elhalasztotta párisi utazását?

Bonnet francia külügyminiszter hétfőn délután hosszas megbeszélést folytatott a párisi lengyel nagykövettel. Hír szerint a megbeszélés a kárpátaljai orosz eseményekkel együtt összefüggésben fogadta a francia külügyminiszter a párisi német nagykövetet is, akivel a francia német békenvitakat aláírásával kapcsolatos kérdéseket, vala-

mint Ribbentrop párisi látogatásának ügyét tárgyalt meg. A lapok szerint lehetséges, hogy

Ribbentrop német külügyminiszter utazását a válságos francia belpolitikai helyzetre való tekintettel elhalasztja.

Az elhalasztást a német kormány javasolta és a kellő idejük legyen védekezésük előterjesztésére.

Javult a Szentatya állapota

Pius ma misét hallgatott a betegszobában és kihallgatáson fogadta Pacelli bíborost

Vatikánváros, november 26. A szívizom-ellátásban megbetegedett XI. Pius pápa állapota változatlanul nagyon súlyos. A Szentatya szobájában hajnali hat órakor

felvette a halotti szentségeket, melyekkel az állandóan mellette tartózkodó bíboros látta el. A kora reggeli órákban az egész világ valamennyi nunciaturáját értesítették a pápa súlyos betegségéről, amely épp oly komoly, mint talán még válságosabb, mint a két év előtti megbetegedése. Tegnap este

hosszú időn át teljesen eszméletlenül fekvő volt,

szívrohamok nagy mértékben lecsökkentek. Az orvosok több injekciót adtak a legteljesebb nyugalmat rendeltek el. A Rómában tartózkodó kardinálisok egyelőre nem szabadhatnak el a Vatikánváros területét.

XI. PIUS PÁPA

Délutáni jelentés szerint a pápa állapota ismét súlyosabbra fordult.

Hőmérséklete 40 fokra emelkedett, ezért délelőtt újabb orvosi tanácskozást tartottak a nagybeteg egyházi ágyánál.

A pápa felhatalmazta Pacelli államtitkárt, hogy helyette ő fogadja azt a magyar zarándok csoportot, amelyet Serédi Jusztinián hercegprímás vezetett ezekben a napokban Rómába.

A Stefani ügynökség jelentése szerint a pápa állapotáról délelőtt kedvező jelentések érkeztek. A Vatikán városban változatlanul nyugalommal itélik meg a helyzetet.

A Szentatya az éjszakát nyugodtan töltötte és egészségi állapota reggel kielégítő volt.

Vatikánban semmiféle olyan intézkedést nem hoztak, amelyből arra lehetne következtetni, hogy a pápa életveszélyben volt. Pénteken délelőtt Lauri bíborost a pápa betegágya mellé hívták, de később a bíboros mégis eltávozott onnan. Nem történt intézkedés azokban a teremben sem, ahol a pápa halála után a bíborosok össze szoktak gyűlni. A délelőtti folyamán a pápa állapota annyira javult, hogy 11 órakor kihallgatáson fogadhatta Pacelli bíborost, a vatikáni államtitkárt.

Az Ön sikerének titka

HUDNUT
EAU DE COLOGNE

az a fluidum, ami Önt körülveszi — mondja Richard Hudnut.

A Hudnut kölnivíz előkelő és finom; megteremt a modern asszony ápolatlan elegáns légkörét és kihangsúlyozza vonzóerejét.

ILLATOSITVA

GEMEY

RICHESE

LE DÉBUT VERT

LE DÉBUT NOIR-vel

A szocialisták lemondásra szólítják fel Daladier francia miniszterelnököt

Páris, november 26. A franciaországi hatalmas méretű sztrájkmozgalom, amelynek politikai éle egyre erősebben kidomborodik, nagy gondot okoz a Daladier-kormánynak.

Hyen nagyarányú munkássztrájk még nem volt Franciaországban

és a miniszterelnök minden rendelkezésére álló eszközt kénytelen igénybevenni, hogy elejét vegye a zavargásoknak és biztosítsa az ország nyugalmát. A Páris környéki vasútak személyzete pénteken, a legnagyobb forgalom idején, több pályaudvaron tüntetést rendezett, ami megakasztotta a forgalmat. Nagyobb rendőri készség szállta meg a pályaudvarokat és

60 vasutast letartóztattak.

A legerősebb a munkásmozgalom az északi megyékben, különösen az ipari és bányavidékeken.

A közmunkaügyi minisztérium felhatalmazást kapott, hogy, ha szükségesnek mutatkozik, rekvirálás útján vegye birtokba az északi megyékben lévő bányákat. Lille városban összeült a hadbíróság és ez ítélkezik a zavargók felett. Szükség esetén életbe léptetik a nemzeti védelemről szóló törvény rendelkezéseit, amely a hadállapotot jelenti.

Már az első munkabeszüntetés alkalmával nyilvánvalóvá vált, hogy titkos politikai kezek mozgatták a francia munkásságot, éppen ezért ennek az egész országot megrázó eseménynek a politikai hatása is súlyos. A szocialista párt parlamenti csoportja Léon Blum volt miniszterelnök vezetése mellett ülést tartott, amelyen Blum beszámolt a többi politikai pártokkal folytatott tárgyalásairól. A szocialistáknak az a tervük, hogy a többi pártokkal együtt felszólítják Daladiert, hogy a sztrájkok miatt mondjon le. A többi pártok ezt nem akarták elfogadni, sőt

mélyen elítélik a munkásság magatartását,

így a szocialisták egyedül szólítják fel a miniszterelnököt és kormányát a lemondásra. A köztársasági szövetség parlamenti csoportja határozati javaslatot fogadott el és ebben

erőteljes intézkedéseket követel a sztrájk leállítására,

továbbá az agitátorok megfékezésére, akik veszélyeztetik Franciaország békéjét. Daladier ilyenformán két tűz közé került, mert míg egyrészt a szocialisták ellenzik a szigorú rendszabályokat, addig a polgári pártok még erősebb intézkedéseket követelnek.

Német intelem Magyarországnak

Berlin, november 26. A Frankfurter Zeitung foglalkozva a kárpát-orszok kérdésével, támadja a magyarok által felhozott történelmi érveket és hangsúlyozza, hogy a magyarok nem hozhatnak elő történelmi érveket, mert a faji törvények erősebbek, mint a történelmi. Ez ugyanaz, ami a Trianon előtti történelmi magyar határokat szétzúzta. Végül az ujság meg-

állapítja, hogy a magyar közvélemény valószínűleg még nem tanult — és nagyon kevés esélye van arra, hogy valaha is tanuljon, hogy különbséget tudjon tenni a történelem és politika között, s ami ezer esztendővel ezelőtt volt és ami manapság van. A német sajtó jórésze ugyanezen értelemben közöl cikkeket.

Férfiszövetek

télikabátok, öltönyök és országór-egyenruhák részére a legnagyobb választékban

Rabong & Schneider R. T.

Timisoara I. Piața Brătianu, sarokhelyiség
a püspöki palotában

Az alvás titka és művészete

Tangl Harald professzor érdekes megállapításai
a közérdekű alvászok köteleességéről

Budapest, november 26. Az ember legősibb és változatlan szükségletei közé tartozik az alvás, a minek jelentőségére jellemző, hogy átlagosan napunknak egyharmadrészét alvással töltjük.

— Ma még ez is változóban van, — mondja dr. Tangl Harald egyetemi magántanár, a kitűnő biológus, aki éppen erről a kérdéstről tart előadásokat Budapesten a Természettudományi Társulatban. A mai ember, hogy élettartamát meghosszabbítsa, mindjobban

el akar venni az alvás idejéből

s így például, ha valaki 75 esztendő él s annak egyharmad részét, 25 esztendőt alvással tölti, ebből az alvási időből szeretne kibányászni élete számára időmennyiségeket. Ehhez a tendenciához fokozatosan vezette el az embert a civilizáció, az olajmécesestől a petróleumlámpán át egészen a villanylámpáig s nagyban közrejátszott az alvási idő meg rövidítésében a könyv, a színház, a mozi s a minden távolságot legyőző rádió. A tehetetlen ember tehát

az alvás idejének rovására kezd élni,

mintha csak meg akarná fogadni Bernard Shaw figyelmeztetését, hogy voltaképpen 300 esztendőre lenne szükségünk, ha egyénileg mindent meg akarunk tanulni. Pedig hol van a mai ember átlag élettartama az egyiptomtól, akinél még 30 esztendő volt az átlagos életkor, nálunk máris felugrot, 65 esztendőre.

MI IS AZ ALVÁS?

— Mi az alvás? — elsősorban ezzel a kérdéssel foglalkozott előadásában dr. Tangl professzor, megállapítván, hogy az alvás tünetei közé a nyugalmi állapot, a szív ritkább verése, a test hőmérsékletének leszállása, a lélekzetvétel ritkulása s a mirigyek működésének, például a könnyimirigy működésének csökkenése tartozik. Az idegrendszer működése is megváltozik az alvásban, amelyhez nincsen szükség az egész idegrendszerre.

Kutatók megállapították, hogy ha kutyáknál eltávolítják a legfontosabb idegrendszeri működéseket magában foglaló nagy agyat, az alvás a kutyáknál épúgy bekövetkezik, mint normális állapotban. A kutatókat az alvás jelensége ősidők óta foglalkoztatta. A legkülönbözőbb elméletek születtek meg az alvás magyarázására. Ezek közül elsősorban Pieron és Legendre elméletét kell kiemelni, amely szerint az alvás

a szervezetben felhalmozódtott elfáradási termékek hatására

következik be. Ezt oly módon állapították meg, hogy 7—23 napos időtartamban éjjel-nappal állandóan sétáltattak kutyákat s mindön ezeknek a kutyáknak az agyából készített kivonatot friss állatok testébe befecskendezték, az így kezelt kutyák rögtön elaludtak.

Ez a művelet nem volt tökéletes, mert hiszen aludni tudunk fáradásos termékek nélkül is. Erre leggyorsabb példa a csecsemő alvása. Nem érdektelen megemlíteni ebből a szempontból, hogy az alvási alkültség olimpiája ezidőszent 115 óra egyfolytában való fentlétel, amit külföldi medikusokkal végzett önkéntes kísérletek során állapítottak meg.

AZ ALVÁSKÖZPONT.

A legfontosabb teoriák közé tartozik, hogy az idegműködésekkel szerzett tapasztalatok alapján a kutatók

feltételezték egy az emberben levő alvásközpontot.

Ennek a teoriának a bebizonyítása Economo bécsi elmetanárnak az érdeme, aki a háború után, nagy influenzajárvány idején szerzett tapasztalataival kimutatta, hogy az emberben tényleg létezik az úgynevezett alvásközpont. A felfedezéseket alátámasz-

totta Hess zürichi fiziológus macskákon végzett kísérlete, aminek lényege az volt, hogy rendkívül vékony elektrónok segítségével igen gyenge áramot vezetett a macskák alvásközpontjába s erre a beavatkozásra az állatok rögtön elaludtak.

— Az alvás létrehozása ezek szerint kettős folyamat — mondja dr. Tangl professzor. — Egyrészt az alvásnál távolartunk lehetőleg minden zavaró külső ingert, másrészt működésbe hozzuk az alvásközpont tevékenységét. Ez a központunk mintegy elzárja a külső ingereket az agy többi részétől és ekkor bekövetkezik az alvás. Ez az elzáródás nem egészen tökéletes, mert bizonyos ingerek, például az életet veszélyeztető füst vagy orrvérzés, nem különben az anya számára a csecsemője leg-halkabb nyöszörgése, rögtön

átörli ezt a védelmi gátlást és az ember felébred

A kísérletek segítségével megállapították, hogy az emberek alvásának mélysége nem egyforma. Az

PAGNOL, A VILÁGHIRŰ IRÓ GYÜLÖLI FILMJEIT ÉS CIPŐT SZERETNE CSINÁLNI

Páris, november 26. Marcel Pagnol legenda Párisban. Egyes művészkörök állítása szerint a világhírű szerző egyszerűen költött alak, mint Marius, a francia népmesék hőse. Akik viszont jól ismerik, elképesztő történeteket mesélnek elveiről, életbeosztásáról és kijelentéseiről. Marcel Pagnol egy idő óta nem foglalkozik darabírással, minden érdeklődése a film felé fordul. A darabjaiból millióssá lett francia szerző olyan lelkesedéssel és odaadással foglalkozik a filmmel, mintha most állna pályája legelején.

Egy Quartier Latin-i bisztróban ülünk, harmadrangu kis kocsmá, Marcel Pagnol ezeket a helyeket szereti. Ha visszaadnók mindazt, amit Pagnol Pagnol beszélgetésünk során elmondott, kissé valószínűtlennek tűnne, hogy ez a darabjaiban annyira finom ember a beszélgetésben, kifejezőmódjában és véleményeiben mennyire elkerülő írásainak jellemző attitűdjét.

— Utalom a filmjeimet — mondja bevezetésekként — és akármilyen különösen hangzik.

én még egyetleneg képet nem láttam.

Nincs ugyanis felingerlőbb és bosszantóbb annál, mint amikor az ember megálmodik valamit, szépen megformálja és amikor elkészül, távolról sem jön az ki, amit szeretett volna. Ez a technika büne, emiatt nem tudom megnézni filmjeimet. A legszebb, legfinomabb és legjobban átgondolt jelenetemet és elképzelésemet tönkreteszi a gép a zugásával, dörmögésével, szóval abszolút művészetlenségével. Miért csinálók filmet? Egyszerűen azért, mert önmagamról az a véleményem, hogy elsőrangú technikus vagyok. Merem állítani, Európában kevés ember ért egy a technikai dolgokhoz, mint én. Azért foglalkozom filmmel, mert le akarom győzni a technikát. Kicsit merész, mi? De én már ilyen vagyok.

— Megakarom mutatni, hogy igenis

első osztályba tartozik az egészséges típusú ember, aki gyorsan elalszik, egy-két órán belül eléri a nagyobb alvásmennyiséget, reggel felé mind feltehetően alszik és reggel frissen felébred. A sikk osztályba tartozik az ideges típus, aki este hezen alszik el, elalvása reggel felé mindinkább lyül és reggel, amikor a legjobban tudna aludni fel kell kelnie. Ennél a második típusnál a pihenés, főképpen a nyaralás rendkívül jót tesz, a dományos mérések igazolják, hogy nyaralás az és után az ideges emberek alvásmennyiségének gőbéje javul és megközelíti az egészséges ember állapotát.

Az alvásszükséglet minden embernél attól függ, hogy milyen mélyen tud az illető aludni.

A rövid ideig alvók rendkívül mélyen alsznak

Az álmatlanság zavarai is többféleképpen jelentkeznek, elsősorban a nehéz elalvás formájában, majd az alvás idején is, azáltal, hogy felületesen alszunk, de zavarok lehetnek a felébredéssel kapcsolatban is, mégpedig abban a formában, hogy tőkorán ébredünk fel.

A nehéz elalvás és az álmatlanság főoka, hogy az ülő foglalkozást és nehéz szellemi munkát végző ember gyvelejében erős vérbőség alakul ki. Ennek az állapotnak megszüntetésére célszerű védekezni, hogy az agyban felgyülemlett vért más testrészekbe vezessük el, amit elérhetünk például a lefekvés előtt végzett fél- vagy egyórás sétálással, nemkülönben apró dolgoknak, csokoládénak vagy almának az evésével, de ugyanezt elérhetjük váltakozó hődeg-meleg lábfürdővel, langyos ülőfürdővel, vagy a törzs hideg borogatásával.

— Az egészséges alvás — mondotta végül dr. Tangl Harald — minden ember egyik legfontosabb feladata. Azáltal nemcsak saját magának, de családjának és a köznek is szolgál. Rengeteg energiát vesz el állami szempontból, ha valaki a munkáját rosszul átaludt éjszaka után végzi, mert ez az állapot a munkateremtést erősen csökkenti. Ezért fontos mindenkinek azzal törődni, hogy jól tudjon aludni.

lehet művészi filmet csinálni, csak idő kell, amíg a kísérletek sikerrel végződnek. Nem hiszek a lehetetlenben és ismerem önmagamat. A darabírás egyelőre érdekel, csak filmmel foglalkozom és ha egy délvüdi franciának valami elindul a fejében, annak eredménnyel kell végződnie. Technika, technika... majd legyőzzük. Majd kikeresem azokat a metódusokat és eszközöket, amelyekkel a hangot, a mozgást, a nianszokat ki tudom fejezni. Azt igazán nem kívánhatják tőlem senki, hogy visszaforduljak olyan utról, amit egyszer elkezdtem.

— Keveset vagyok Párisban, Marseille az igazi hazám. Most azonban feljöttem a fővárosba, mert meghívtak egy esküvőre és kell egy pár új cipő. Nagyon sokat szenvedek a cipők miatt.

egyszer már meg kellene mutatnom a cipőszakmának, hogyan kell egy rendes, komoly cipőt csinálni.

— Marseille az én hazám, pompás hely, ott az emberek valahogy egyszerűbbek és romlatlanabbak. Ha valami problémájuk van, szerelmi bánat, féltékenység, vagy egyéb más,

lórántják a kést és megoldják a kérdéseket.

Nincs hazugság és csalás, az emberek az életmegtámasztásukat szabadon és nagyrészt gátlás nélkül merik kiélni. Derék fickók, nagyon szeretem őket... Egyszer majd filmet csinálók róluk is, mint mindenről, ami érdekel és vonz, de csak akkor, ha már túl leszek a legfőbb nehézségeken. A technika, uram, a technika... néha már-már legyilkol engem ez az átkozott, de figyelje csak meg jól, egyszer én ölöm meg őt. Vagy engedelmeskedik nekem, vagy belehal...

(F. I. P.)

Anglia új harci repülőgépei

Franciaország nagy erővel újra építi légi haderejét

Páris, november 26. Chamberlain angol miniszterelnök és lord Halifax külügyminiszter párisi látogatása tudvalevőleg elsősorban

az angol és francia légiflotta, valamint a két birodalom szárazföldi hadseregének együttműködését

akarja rendezni. Hivatalosan is elismerik mindkét ország fővárosában, hogy az angol államférfiak párisi útja azért vált halaszthatatlanul szükségessé, mert

Franciaország a jelenlegi viszonyok között képtelen légiflottáját újjászervezni.

A francia légihaderő, amely még nem is olyan régen legelső volt a világon, a fegyverkezési versenyben más, jobban szervezett államok mögött reménytelenül lemaradt és kilátás sincs arra, hogy saját erejéből valaha is behozhassa ezt a hátrányt.

A francia légihaderő gyengeségéről rendkívül érdekes tanulmányt közöl az Illustration legutóbbi számában Henry Bouché, akit Párisban a legkiválóbb aviatikai szakértőnek tartanak. Ebből a cikkből is kitűnik, hogy azok az aggodalmak, amelyeket az angolok táplálnak a francia légiflottával szemben, minden tekintetben helytállóak.

Bouché azzal a megállapítással kezdi, hogy Franciaországnak jelenleg mindössze 1300—1400 elsővonalbeli gépe van,

a harci szempontból hasznavehető tartalékgépek száma pedig alig éri el a 300-at. Egy háború kitörése esetén tehát a francia hadvezetőség mindössze 1700 gép felett rendelkezne, ami az ország területét és a mai technikai viszonyokat tekintve nem elegendő Franciaország megvédésére, arra pedig, hogy esetleges ellentámadást indíthasson, gondolni sem lehet. Gyengén áll

az utánpótlás

kérdése is. A francia gyárakban havonta mindössze hetven repülőgép és 200 motor készül el. Ez azt jelenti, hogy a légiflotta fejlődése lassabb, mint Európa többi nagyhatalmáinál s ha a helyzet nem változtatna azonnal, nemcsak, hogy nem érik utól a többi hatalmakat, de egyre jobban elmaradnak mögöttük.

A szakértő ezután a szerinte lesújtó mennyiségi megállapítás után a minőség kérdését vizsgálja. Megállapítja, hogy míg három esztendővel ezelőtt a francia vadászgépek 350 kilométeres óránkénti sebességükkel a leggyorsabbak voltak a kontinensen, azóta vezető pozíciójukat elvesztették. Ma már egyes hatalmak vadászgépei óránként hatszáz kilométer körül járnak, míg a francia légiflotta egységei még nem érték el az

ötszáz kilométert. Hasonló a helyzet a kétmotoros harci gépeknél. 1935-ben még a franciák voltak a leggyorsabbak, ma már szintén

mintegy 100 kilométerrel maradnak el óránként a modernebb típusok mögött.

Mindezek után Bouché egyedül abban látja a kivezető utat, hogy a francia költségvetésben az eddiginél összehasonlíthatatlanul nagyobb összegeket kell a légiflotta fejlesztésére fordítani, a repülőgéparokban foglalkoztatott munkások számát a mai 42.000-rel szemben meg kell ötszörözni s a munkaidőt is meg kell hosszabbítani.

Nagy érdeklődéssel szemlélik a francia légiflotta vezetői azokat

a legújabb amerikai típusoknak

teljesítményeit, amelyeket az Egyesült Államok gyáraiban az angol légi vezérkar megrendelésére gyártottak. Ezeket a típusokat nemrég a francia tisztai küldöttségnek is bemutatták s az amerikai ipar késznek nyilatkozott arra, hogy záros határidőn belül akár

A harmincöttesztendő városi könyvtár nemsokára új és megfelelő otthont kap

Temesvár város nyilvános könyvtára működésének harmincötödik évébe lépett. A városi tanács már 1895-ben elhatározta a városi könyvtár létesítését és megkezdte a könyvek gyűjtését. A terv 1904-ben valósult meg, amikor a volt piarista főgimnázium egykori tornatermét alakították át a könyvtár céljaira. A város akkorára már tizenegyszer könyvet gyűjtött össze. Annak az évnek a tavaszán Bartóthy Lajos budapesti tanártól négyezer, Berkeszti István dr. reáliskolai igazgatótól pedig kétszáz kötetből álló könyvtárt vásároltak. A város felhívást intézett egyesületekhez, hogy könyvtáraikat engedjék át a városi könyvtár számára, ahol azok a közönség számára hozzáférhetőek lesznek. A felhívásra a Történelmi és Régészeti Társulat négyezeröttszáz, a Természettudományi Társulat ötezerháromszáz, a Temesvári Jogászegylet ezerhatyszáz, Temes megye kilencszáz, a Kárpát Egyesület négyezeröttszáz kötetnyi könyvet ajándékozott. 1904. október közepén már huszonnyolcezer kötet volt az újonnan berendezett városi könyvtárban.

Az ünnepélyes megnyitás 1904. október 28-án ment végbe abból az alkalomból, hogy

Az ideális HASHAJTO

több ezer hasonló gépet bocsát Franciaország rendelkezésére.

Ha az angol és francia légiflotta egységesítése megtörténik, a terv kivételének legnagyobb akadályát tűnik el és a franciák Amerika segítségével remélik pótolni az eddigi hiányokat.

Amerika legújabb támadó-bambavetője, a Vultee VII—GB. óránként 385 kilométeres utat tud megtenni. Hat gépfegyverrel van felszerelve és 8500 méter magasan tud cirkálni. Közeledését alig lehet hallani, még ha egészen alacsonyan jár is. Ez a típus majdnem teljesen megvalósítja az ideális elképzelést, a néma repülőgépet.

Wlassics Gyula báró volt magyar közoktatásiügyi miniszter elnöke alatt a Múzeumok és Könyvtárak Országos Szövetsége Temesvárot tartotta nagygyűlését. Számos nagynevű vendég sereglett össze a városban. Többek között itt voltak Fraknoi Vilmos dr. püspök, Fejérfalvay László dr. a budapesti nemzeti múzeum igazgatója és sok nagynevű tudós. Wlassics Gyula mondotta az avató beszédet és hangoztatta, szeretné, ha a könyvtárban a könyvek nem állnának állandóan szép glédákban a polcokon, hanem, ha azokat minél inkább forgatnák és elröngyösítanák a használat folytán, mert ez azt jelenti, hogy a könyvtár valóban betölti hivatását.

A városi könyvtár első vezetője Bellai József kulturtanácsnok volt, helyettese pedig Milos Romulus. Az impériumválozás után Bellai József Csehszlovákiába távozott és a városi könyvtár vezetését Milos Romulusra bízta, aki állását — mindenki legnagyobb meglepődésére — ma is betölti. A városi könyvtár iránt valóban mindenkor nagy volt az érdeklődés, mert a használat folytán számos könyve annyira elrongyolódott, hogy már kétszer-háromszor is ki kellett cserélni. Évente gyarapodott is a könyvtár és a huszonnyolcezer kötet most már felszaporodott hetvenezerre.

Az idő folyamán azonban kiderült, hogy a könyvtár mai helyisége szűk, meg nem felelő. A város már régóta gondolt arra, hogy a könyvtár számára más helyiségeket létesítsen, azonban a számos terv éppen úgy meghalt, mint ahogyan született. Miloia Joachim dr. a város kulturális ügyosztályának tevékeny és hozzáértő vezetője juttatja végre a városi könyvtárat új otthonhoz. A városi múzeumnak a Lonovics-uccában levő palotája a múzeumnak a kultúrpalotába történt átköltözése folytán megürsedett. Az épület Temesvármegye tulajdona és Miloia eredményes tárgyalásokat folytatott a megyével az épületnek a városi könyvtár számára való átengedése érdekében. Ez az épület eszményi lesz a könyveknek, mintha erre a célra építették volna. A földszinten és az emeleten napos, világos olvasóhelyiségek lesznek, a hetvenezer kötetnyi könyvtárat pedig — amelynek nagy része jelenleg ládába csomagoltan használatlanul hever a szűk helyiségek miatt — tágas termekben kap elhelyezést. Megfelelő modern polcokat kap a könyvtár, a ritkaságok számára pedig szekrényeket állíttanak fel. A földszinten lesznek a könyvtár vezetőségének irodái, a száraz és világos pinchehelyiségben pedig elhelyezik a könyvtár saját könyvkötő műhelyét.

A szükséges átalakítások a tavasszal befejeződnek és a városi könyvtár nyomban átköltözik új otthonába, ahol ünnepélyesen megnyitják. (k. e.)

Faulhaber bitoros a pápa katolikus származásáról

A Stürmer főszerkesztője félzsídonak mondta a Szentatyát, ami valótlan

A Középeurópai Katolikus Kurir jelenti: A Németországban ma ismét aktuálisabbá vált zsidókérdéssel kapcsolatban Julius Streicher egyik beszédében ismét felelevenítette azt az aiptalan híresztelést, hogy XI. Pius pápa legalább is részben zsidó származású. Ezzel — a németországi szélsőséges hetilapokban gyakran felbukkanó — állítással kapcsolatban német katolikus körökben ismételten rámutatnak Faulhaber bitorosnak a müncheni Szent Mihály-templomban mondott egyik régebbi beszédére, melyben a müncheni bitoros-érsek szöveg szerint a következőket mondotta:

„A Szentatyá XI. Pius pápa ellen az egyik német lapban az a gyűlöletet kelteni akaró valótlanság jelent meg, hogy: a pápa félzsidó; édesanyja egy holland zsidónő lett volna. Látom, hogy hallgatóim összerázkódnak a megdöbbenéstől. Ez a hazugság ugyanis különösen alkalmas, hogy éppen Németországban a pápa tekintélyét gúny tárgyává tegye. Ez a hazugság már régebben is bejárt bizonyos külföldi és belföldi lapokat és több ízben megpróbálta, hogy minden idők egyik legnagyobb pápáját anyjával együtt az ucca gúnyának tárgyává tegye. A desioi keresztelték könyvében XI. Pius pápa édesapjának neve mellett édesanyja neve is be

van vezetve, akinek családi neve Galli Terézia volt és Saromoban született, mindkét részről katolikus szülőkötől. A Szentatyá édesanyjának szülőfaluja tehát Milánótól északnyugati irányban fekszik néhány órányira. A hazugságot nemcsak Isten VIII. parancsolata tiltja, hanem tiltja azt a belső tisztaság törvénye és a nyilvános felelősség törvénye is...”

NÁTHA,
HÜLES,
ELLEN

NEVRALGINE
JURIST

MEGIRTA ÖSZINTE EMLÉKIRATAIT GERALDINE FARRAR, A VILÁGHÍRŰ ÉNEKESNŐ RÓMANTIKUS SÉTÁK A NÉMET TRÓNÖRÖKÖSSSEL

Newyork, november 26. Geraldine Farrar, a világhírű amerikai énekesnő, a boldog békeidők ünnepeit szíjára, akinek a volt német trónörökösökkel való barátsága annakidején annyi találgatásra adott okot,

megírta emlékiratait, amelyek általános szenzációt okoztak Amerikaszerte.

Geraldine Farrar emlékiratai már külső formában is érdekesek. Memoárjait úgy adta ki, hogy az egymást követő fejezeteket felváltva

hol ő, hol édesanyja írta.

Ez a forma lehetővé tette azt, hogy a Metropolitan Opera legnépszerűbb sztárjáról az édesanyja olyan dolgokat is elmondhasson, amelyeknek megírása magának az énekesnőnek kényelmetlen lett volna.

Csak az alkotó magának fogalma! Geraldine Farrar páratlan népszerűségéről, amelyet azóta sem tudtak túlszárnyalni még a hollywoodi film sztárok sem, akik visszaemlékeznek 16 évvel ezelőtre: Geraldine Farrar bucsujára a Metropolitan Operától. A nagy énekesnő már fiatal korában megfogadta, hogy

40 éves korában visszavonul a színpadtól, bármilyen sikerei lennének is. Sok más nagy sztár fogadta meg ugyanezt fiatal korában, de míg mások nem tudták fogadalmukat betartani, addig Geraldine Farrar állta a szavát, jóllehet népszerűsége tetőpontján állt.

A nagy énekesnő 1922. április 22-én bucsuzott el imádott közönségétől. Már hetekkel előbb szét kapkodták a jegyeket és a búcsúelőadás napján a jegyzérek

100 dollárt kértek a földszinti jegyekért.

Az erkély legutolsó sorában 50 dollár volt a belépőjegy ára a jegyzérekénél, mégis zsúfolva volt a nézőtér. Geraldine Farrar imádóit a harmadik felyonás előtt óriási zászlót bontottak ki, amellyel beborították az egész erkélyt. Hatalmas betűk hirdették: Csak te egyedül!

Eredetileg arra gondoltak az ünneplők, hogy Geraldine Farrar autóját selyemkötelekkel végigvontatják a Broadway-n, azonban odakint olyan óriási tömeg gyűlt össze azokból, akik nem tudtak a Metropolitan Operában bucsút venni rajongásig szeretett kedvencüktől, hogy nem lehetett a tervet megvalósítani. A világhírű énekesnő rajongói azóta sem tudtak elszakadni kedvencüktől és a posta ma is ezerszázra hozza a leveleket vidéki birtokára.

EGY VILÁGKARRIER KEZDTE

Geraldine Farrar zenebarát családból származott. Ugy édesapja, mint édesanyja imádta a zenét és a kis Geraldinet

gyerekkorától kezdve énekesnőnek nevelték,

Még 12 éves sem volt, a szép leánya, amikor egy amatőr operatársulat előadásán ő személyesítette meg Jenny Lindet, a 80-as évek világhírű amerikai énekesnőjét.

Az akkori idők legelső tenoristája, Jean de Reszke kíváncsi lett a csodagyerekre és meghallgatta énekét. De Reszke

megjósolta, hogy a világ legelső énekesnője lesz belőle.

A gyerek szülei de Reszke véleménye hallatára sürgösen kivetítették a lányka manduláit, azután kölcsönkértek 500 dollárt és felutaztak Newyorkba, hogy

bemutassák a gyereket a nagy Melba aszszonyoknak.

Ugy Melba, mint Nordica nyomban felismerték tehetségét és Nordica ajánlóleveleket is adott Berlinbe.

A Metropolitan Opera is szerződést ajánlott a lánykának, de csak szerény fizetéssel. Geraldine szülei az ajánlatot visszautasították és inkább 30.000 dolláros kölcsönt vettek fel, hogy lányuk Európában próbáljon karriert csinálni. Egyideig Párisban tanult, azután Berlinbe akart menni Lilli Lehman-hoz, a híres énektanárnőhöz, de Geraldine Farrarnek olyan rossz írása volt, hogy

Lilli Lehman nem tudta elolvasni a leveleit

és végül is csak akkor hívta Berlinbe, amikor Geraldine édesanyja írt neki levelet.

A VON RATH CSALÁD SZEREPE

Nordica ajánlólevelei megnyitották minden kaput a fiatal amerikai énekesnő előtt a német fővárosban.

A Párisban meggyilkolt von Rath követtség tanácsos szülei és nagyanyjait karolták fel első sorban

Geraldine Farrar. A von Rath-család egyike volt a császári udvar legbefolyásosabb arisztokrata családjának. Olyan büszkék voltak ósregi nemességükre, hogy a hercegi rangot is visszautasították.

A von Rath-palotában zeneestélyt rendeztek Geraldine Farrar bemutatására. Meghívták Hochberg gróft, a berlini opera intendantját is, aki nyomban szerződtette az utónnan feltüntetett amerikai csillagot.

Ekkor kezdődött Geraldine Farrar igazi karrierje és barátsága a császári udvarral.

SZÉP NAPOK A BERLINI CSÁSZÁRI UDVARNÁL

Frigyes volt trónörökös, aki akkor még nőlen volt, megkérte Hochberg gróft, hogy mutassa be az utónnan feltüntetett csillagnak. Geraldine Farrar és az édesanyja a most megjelent memoárban maguk is elismerik, hogy

a német trónörökös szerelmes volt Geraldinebe. Csakhamar megkezdődött azonban a pletyka Berlinben.

Emlékirataiban a művész csak annyit írt arról az ügyről, hogy a trónörökös rajongása inkább a művészek, mint a nőnek szólt, barátságuk tisztaság és plátói volt.

Időnként tényleg találkoztak titokban

és karonfogva romantikus sétákat tettek Berlin környékén; Geraldine Farrar bevallja azt is, hogy elcsattant közöttük egy-két ártatlan csók, de tagadja, hogy bármi egyéb is lett volna közöttük. Tény az, hogy a kamaranékesnő édesapja

a nyit uccán megvert egy berlini szerkesztőt azért, mert azt írta lapjában, hogy a trónörökös titokban magával vitte hosszú cirkáló utra a császári jachton Geraldine Farrar, akit matróznaként csempészett volna a hajó fedélzetére.

Geraldine Farrar jóbarátja maradt a trónörökös

AZ ÖSSZETÉPETT FILMSZERZŐDÉS

1915-ben Geraldine Farrar saját automobilján ellátogatott Hollywoodba, ahol akkor Mary Pickford, Clara Kimball Young, Mabel Normand, Lillian Gish és nővére, azonkívül Charley Chaplin voltak a ragyogó csillagok. Geraldine Farrar tétőtől-talpig fehér rókába öltözve szállt ki pompás automobiljából. Sam Goldwyn, aki már akkor is az amerikai film élén állt, 250.000 dolláros szerződést terjesztett eléje. Geraldine Farrar fejedelmi mozdulattal

kettétépte a szerződést és Godlwyn lábai elé dobta.

Még az emlékiratokból sem tudjuk meg, hogy mi volt azután az az összeg, amelyért Amerika legnépszerűbb énekesnője végül is hajlandó volt három némafilm főszerepét eljátszani. Az egyik ezek közül a Carmen volt, a másik pedig Szent Johanna címzerepe. A Szent Johanna egyik epizód szerepé-

Női kabátszövetek,

divat-, téli- és vászonárúk,

selymek estélyi ruhákhoz

új minták és dús választék

Klein és Frank

TEMESVÁR, Belváros, Lonovics-ucca

kösnek házassága után is. A világháború után, amikor az ex-trónörökös fia, Lajos Ferdinánd herceg ellátogatott Amerikába: a fiatal Hohenzollern felkereste édesapja hajdani ideálját a birtokán. Az ex-trónörökös meleghangú üzenetét hozta a fiatal herceg, aki a detroiti Ford-gyárba ment tanulni.

A montecarlói operaház vendégszereplésre hívta meg a berlini opera első énekesnőjét. Geraldine Farrar itt

megismerkedett a békeének minden hírességével.

Uj barátai között volt Caruso, Lina Cavalleri, Maria Hari, a szép Otero, Liane de Pougy, Rejane asszony, Coquelin, Isidora Duncan, Cleo de Mérode, Lipót belga király barátja és Scotti, aki a litólag feleségül akarta venni.

Berlin ünnepeit énekesnőjének a szíve vágyott vissza Amerikába és II. Vilmos császár végül hosszúra könyörgésre

3 évi szabadságot

adott az udvar kedvencének. Amerikai bemutatkozásai óriási siker volt és a Metropolitan Operahouseban legfeljebb Caruso népszerűsége versenyezhetett vele.

Geraldine Farrar volt az egyetlen, aki

Toscaninivel szemben is diadalmas tudott maradni a Metropolitanban,

Pedig az új igazgató, Gatti-Casazza minden erejével az akkor még fiatal Toscanint támogatta.

A világháború évei nehéz megpróbáltatást jelentettek Geraldine Farrar számára, mert szülőföldje és „fogadott hazája”, Németország szembe került egymással. Sok baja volt emiatt Geraldine Farrarnek, aki a háború ellenére sem akart illojális lenni német barátaival szemben

ben a nagy Farrar mellett bemutatkozott egy fiatal filmszínész, Rodolpho Valentínó, akiről akkor bizony még senki sem tudta, hogy milyen híres lesz még valaha.

Geraldine Farrar hatalmas vagyont gyűjtött és igazán nincsenek gondjai. Ékszerairől legendákat mesélnek és van többek között egy szivalaku 30 karátos gyémántja, amelynek értékét fel sem lehet becsülni. A nagy énekesnő visszavonultságában is boldog és meglegedett. Házassága szerencsétlennek bizonyult, mert Lou Tellegen, a remek profilú amerikai filmszínész hűtlen lett hozzá. Geraldine Farrar nem ment másodikszor férjhez, pedig számtalan ajánlat között válogathatót volna. Mindent összevéve, nagyon boldogan él a gyönyörű birtokán és nem kívánczik vissza abba a mozgalmas életbe, amelynek évtizedeken át középpontjában állott.

A SCALA parádés filmje!

MA ÉS MINDEN ESTE FUT.

Németül beszélő film.

4000 táncosnő exotikus táncai, 500 cigány- és tatár-táncos fantasztikus táncai, 30.000 kosztüm, 25.000 figura, romantika, szerelmek, szépség, minden képzeletet felülmúló pizsamaparáde ezer kadét felvonulása. HAJMÁSSY ILONA bemutatkozása, NELSON EDDY szerelmes dalai, ELEANOR POWELL bosszorkányos táncai csak egy-egy epizód a SCALA-ban. A rendkívüli érdekfeszítésre való tekintettel kérjük a n. é. közönséget, hogy jegyeiről idejében gondoskodjék! Egész nap jegyelővétél. Telefon 2379. — METRO-journál külön kiadása, öfésége és Mihai nagyvajda londoni tartózkodásáról készült felvételek.

Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné: **TROICA**

Szökni akart a galatii tömeggyilkos

Bucuresti, november 26. Berila, a galatii tömeggyilkos, újabb bűntényt ismert be és ezért a nagyenyedi fegyházból Bucurestibe szállították. Többnapra nyomozás után kiderült, hogy az elvetemült, moszterevő csak

azért akart magára egy újabb gyilkosságot, hogy a fővárosba vigyék, miután a nagyenyedi fegyházban „már nagyon unta magát”.

Mint emlékeztetés, Berila azt állította, hogy három esztendővel ezelőtt egy fuvarossal együtt ő tette el láb alól Iordanescu-Ciupitu preskedőt, majd a gyilkosság elkövetése után a lakást kirabolta. Zsákmányát, amelynek nagyrésze aranypénzekből és ezüst kanalakból állott, Bucur Ioan korcsmárosnak adta el, akitől 30.000 leit kapt. Miután a tömeggyilkos Berilát a fővárosba szállították, ott két kihallgatták, majd Bucur korcsmárossal szembesítették. Ez

leltségbeesetten tagadta, mintha valamikor is összekötésben állott volna a tömeggyilkossal,

egy akárcsek ismerné őt. Ennek ellenére a korcsmáros ellen szölt a tény, hogy Bucur, akit több más személlyel együtt állították bíráló elé, a gyilkos nyomban felismerte. A vizsgálat során a vizsgálóbíró, hogy megbizonyosodjék Berila őszinteségéről, mintegy 60 arany ezüst kanalat szerzett, amelyeket azzal mutatott meg Berilának, hogy a kanalakat a Bucur korcsmárosnál tartott házkutatás után halmával találta meg. A tömeggyilkos rövid vizsgálódás után hárítottan jelentette ki, hogy valóban ezek azok az ezüstkanalak, amelyeket Iordanescu megölése után ennek lakásából, illetve a felszított Wertheim szekrényből vett magához. Hogy Berila nem mond igazat, az most már kétségtelenné vált, miután a kanalak közül egyetlen darab sem ezüstműanyag. Bucur korcsmárostól és mint a románescu ügy aktáiból megállapítható volt, a tettesek annak idején nem is próbálták meg kinyitni a Wertheim szekrényt. Berila végül is beismerte, hogy a bűntény elkövetését csak azért vállalta magára, hogy Bucurestibe szállítsák.

A galatii rém részéről ez egy olyan fogás volt, ami sűrűn előfordul a raboknál. Magukra vállálnak olyan bűntényeket, amelyekhez emmi közik. Tulajdonképpen céljuk az, hogy amikor helyszíni szemlére viszik őket, megkíséreljék a szokást. Hasonlóképpen gondolt Berila is.

Életfogytiglani kényszermunkára van elítélve és így vesztenti valója nincsen.

Az illetékes hatóságok azonban ezuttal már nagyon is előrelátóak voltak, mert a veszedelmes bűnözőt kezén-lábján erősen megláncolva vitték a fővárosba. Amikor azután kiderült, hogy félrevezette az igazságügyi hatóságokat, nyomban elrendelték Nagyenyedre való leszállítását, ahol büntetésből egyes zárkába helyezik el.

Mentse meg fogait!

Most nagy tubusban is kapható

KALODONT fogkö ellen

Amit megtehet ma, azt ne halassa holnapra. A helyes védekezés a fogkö veszedelme ellen: használjon Kalodont fogkrémet! „Kétszer naponta Kalodont” — ez tartja egészségesen fogait. Tudja meg: Kalodont az egyetlen fogkrém, mely a tudományosan elismert dr. Bräunlich-féle Sulforizin-Oleatot tartalmazza.

Kuprin Sándor, a híres író halálában kibékült hazájával

Párisban élt, de szíve állandóan Oroszországért vérzett

Páris, november hó. Szegény öreg Kuprin Sándor mégis csak Leningradban hunyta le a két almodó kék szemét. Nem azért, mert bizony rosszul ment neki szegénynek.

— A hátsóloamat siratom a legjobban — mondogatta gyakran. — Lovastiszt voltam és igazán nem tudnék fő nélkül élni. Azért is költöztem ide, az auteuil-i versenypálya mellé. Az ablakomból néztem minden reggel a próba-galoppokat; személy szerint ismerem már minden versenylvot és úgy érzem, mintha az én magánistállóm volna az egész auteuil-i versenytér összes istállóival.

— De hát: gyengén ment az öreg költőnek. Húmorával mondogatta bár, hogy neki nemcsak versenystállója van Auteuil-ben, hanem még nagyuri parkja is, tudniillik a Bois de Boulogne az ablakai előtt, ezek az ő ablakai mégis csak szuterénablakok voltak. Mondjuk ki őszintén: a világhírű regényíró egy pincelakásban nyomorgott a város végén. A lánya mozsizínésznő lett, ő maga pedig könyvkötéssel egészítette ki azt a pár fillert, amit azért mert Kuprin Ivánovics Alexej száműzetésébe volt minden butora, a pipája többször volt üres, mint tömött és a parkos, versenystállós mesekastélya falain végigcsorgott a talajvíz.

BENNÜNK SIR AZ OROSZ ANYAFÖLD

De nem azért érthető, sőt: sorsszerű, hogy visszazarándokolt meghalni a tovarisok közé, hanem azért mert Kuprin Ivánovics Alexej száműzetésének még a tizenötödik esztendejében is cipője talpán hordta az orosz földet és a bolognei liget közepén névpartit levegőben élt. Hiába beszélnek könnyűfajújulsu társadalombölcsek a „genie univerzalisásáról”, igazság mégis egyedül az, hogy minden valódi tehetség az anyarödbben gyökerezik és onnan ki nem szagathatja semmi emberi erő. A lázas vátozó, a vén Dimitrij Mereskovszky mondta, elbeszéltes kalandos menekülését a Szovjet-Oroszországból:

— Mikor aztán átléptük a finn határt, sirtunk boldogságunkban, mert azt gondoltuk, hogy most aztán minden bajunknak végszakadt. Akkor nem tudtuk még, hogy csak egyik vállunkról a másikra vettük át a keresztet, amit vinnünk kell holtig: bennünk az orosz anyaföld Berlinben, Párisban is.

A pirosarcu, fehérszakállas Kuprin, ki egyszerűszavú volt, amilyen csak gyermek és lángész lehet és szemérmes, magabuzódó, ha lelki életéről kellett beszélnie, nem igen mondott ilyeneket. Csak

nagy bizalmasság percében, egyszer mondta két nagy haligalás között:

— Hiába szeretem, tisztelem ám én a franciát! Csak idegen az mégis... Tegnap is, hogy a városból hazajöttem ezen a jó félórát tartó auteuil-i földalatti villamoson, hogy úgy magamba találtam merülni, hogy valóságban Pyrtrben gondoltam magam. Hogy otthon vagyok. Aztán egyszerre felriasztott valami hangos szó s akkor révedtem rá, hogy körülöttem mindenki franciául beszél. Nem tudom én azt megmondani, hogy egyszerre milyen halálos fájdalom fogott el. Annyi esztendő múltán egyszerre éreztem megint, úgy istenigazában, hogy nem vagyok odahaza. És sokszor van így...

„ODA MÁR — MEGHALNI SEM MEHETEK”

Megint másszor, hogy a fiatalágáról beszélt, váratlanul azt mondta:

— Ilyenkor, ha esztendőig külföldön kószáltam, az volt a szokásom, hogy éjszakánként mindig kikerestem magmnak a sarkesillagot az égen, mert

BÖRIG ÁZVA

— Érzem, hogy a nedvesség csontjaimig hatolt. Amint haza érek, egész testemet be fogom dörzsölni **Carmol***) -kal és meg vagyok gyógyítva, hogy ez meg fog védeni a hűléstől.

*) Carmol a legjobb bedörzsölőszer meghűlés, gripa, reumatikus fájdalmak és láz ellen.

valami csillagász egyszer azt beszélte nekem, hogy a sarkesillag egyeneszt Oroszországra néz. Így, ha ránéztem este, mindig valami nagy biztonságérzéssel szállt rám, mert tudtam, hogy ott, az alatt a nagy nyugodt csillag alatt aluszik a nagy, nyugodt Oroszország; az otthonom, ahová mindig hazamehettem én is, ha másként nem, a sirban aludni legalább. Mert igazi pihenés csak az orosz földben esik... Az éppen a keserves, hogy most, a száműzetés óta a sarkesillag sem vigasztal. Most is egyenesen Oroszországra néz ő alighanem, hanem ez az Oroszország már nem az én otthonom; ebben talán már nem is esik igazi pihenés és én, annyi bizonyos, hogy oda már meghalni sem mehetek...

Hát meghalni mégis elmehetett oda szegény. Hanem, amikor ezt mondta, valami egészen nagy elkéserevésben, bizony nem gondolt a halálra cseppet sem. Nem volt abban semmi pátosz, ahogy az öreg költő kidagolta ezeket a maga csapnivaló franciaságával.

KANDUR — A REGÉNYHÖS

Közben ott lakott a nedvesfalú, tépelt kárpitu pincészetében, viszonzta szépen az auteuil-i fák nyári üdvözlését, amint nagyokat bököltak a költő ablaka alatt és nézte, hogy a felülről behulló napfény hogyan fon aranyglóriát a kandallón szomorú 6-oros Megváltó falrafestett feje köré. Megint örült a furcsa kis komódnak a sarokban, amelynél egyre ifjuságának letelt napjairól álmodozott s ama fehérórosz parasztkunyhóról, hol őt valaha régen tulipántos lánának tisztelték. Anyuta, a kerekképű, butus cselédány, nem tanult meg egy árva francia szót sem és Yu-yu, a hosszuszőrű kaukázusi kandur (egyébként a Párisban irt Kuprin-regényhőse), kéjesen hintáztatja a pompás selyemfarkát, ahogy dorombolva dörgölődzik a mestere lábához. Ezen közben a szótár helyett egy hervatag narancsot fedezett fel a tél-tul kéziratok között és buzgón kínálgatott vele, nyujtva hámozókult nagy szolgálatkészséggel egy végtől-végig tintanyomos papírvágókést ami eredetileg valami druz hegyestőr lehetett.

Hanem aztán bekukucsált az ajtón Kuprinné asszony metszet-finom szláv feje, hogy téara invitálja a vendéget és az uzsonnaasztalhoz belibeggett a feltűnően szép leány is, aki boldog volt, hogy most igazi és sokat dicsért színésznő, miután az első nyomorkorszakban modell volt Poiret-nél, a nőszabónál. Ilyen volt a párisi otthona ennek a katonatiszt-írónak, aki valójában sosem tette le a kardot és mikor már régen a bolsevikok voltak Oroszországban az urak, még Judenics mellé is önkéntesnek jelentkezett s utolsó percig harcolt oroszágért. Mégis hazakérdkedett végtére meghalni.

HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, nekedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, nekedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatoságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, nekedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Andre dr.

Kivánságok

Lassan itt lesz az ideje, hogy meginjuk, kis és nagy gyerekek, kéri-cédulánkat a kis Jézusnak. Mit is kérjünk tőle karácsoni ajándékul? Nincs ennél könnyebb és nárcis ennél nehezebb.

Amíg kisgyerekek vagyunk, annyi mindent szeretnénk, hogy nem is tudjuk, mit válasszunk a sok közül. A kirakatok tele vannak a legiránytalanabb, legiránytalanabb holmival, — az önműködő hirtalótól egészen az önműködő repülőgépig, olyan választék áll rendelkezésünkre, hogy igazán nem könnyű benne válogatni, mert amik kisgyerekek vagyunk, bölcsen tudjuk, hogy sokat kívánhatunk, de mindent akarunk nem szabad.

Atán nagyobb gyerekké csapodtunk, de ettől nem lesz könnyebb a dolgom: mit kérjünk, minő ajándékot az életnek? A gyermeki bölcsességet már elfeledtük és most már nem elégünk meg a lehetőséggel, — a lehetetlen akarjuk és ez annyi, mint ha a sok helyett, mindent akarunk. Dicsőséget, pénzt, rutaszt, boldogságot, mindent, mindent, amit az élet kínálatai csalódnak, csábítanak meg. Nehéz dolog, nagyon nehéz, mert most bármily sok az, ami teljesedésbe megy vágyainkból, igényeinkből, még mindig kevés ahhoz képest, amire vágyunk.

Végül... lassan-lassan, ahogy öregszünk, egyre kevesebbet beérünk, de jaj, talán ez a kevés a legtöbb, amit ember a földön kívánhat, talán ez a legnehezebben elérhető. Arra gondolunk, hogy az önműködő hirtalótól az önműködő repülőgépig, most már mindent megkaphatunk és mosolyogva legyintünk. Arra gondolunk, hogy abból a mindentől, amit ifjúságunkban akartunk, meg is kaptunk egy és más, de csak most látjuk: nem ezt kellett volna kívánunk. És fanyarul mosolygunk és megint csak legyintünk egyet. Az igazi, igen, igen, az volna, amit most kérdünk: csöpp békkesség, kevéske nyugalmat, kis egészség, egy sugárnyi derű, egy gramm bölcsesség. Dehát — mondom — minden között, amit valaha kértünk, ez a legnagyobb kérés, pedig úgy látszatra, eléggé szerény.

Mindig így volt, mindig így lesz, — de most ne gondoljunk rá, — karácsony kézeleg a kéri-cédulák ideje ma holnap itt van és miért ne lehetne az idén másképp, mint máskor volt? Kis és nagy gyerekek, csak írjátok meg kívánságaitokat a kis Jézusnak bizalommal és higyjétek abban, hogy nem csalatkozhattok...

— **IDŐJÁRÁS:** Borús, ködös idő várható, a hőmérséklet nem változik.

— **Jugoszlávia csak különleges esetben ad zsidóknak átutazási vizumot.** Bucurestiből jelentik: A jugoszláv belügyminisztérium rendelete alapján zsidóknak átutazási vizumot csak különleges esetekben lehet adni. A jugoszláv konzulátusokat már értesítették erről az intézkedésről.

— **NÉMET TISZTEK KEGYELMET KÉRTEK HITLER TŐL NIEMÖLLER LELKÉSZ SZÁMÁRA.** Berlinből jelentik: Hitler kancellárnak kérvényt nyújtottak át, amelyet több volt német százi: katonatiszt: írt alá és amelyben kérték, hogy a politikai agitációért elítelt Niemöller lelkeszt bocsássa szabadon. A kérvény, amelyet első helyen Mackensen tábornagy írt alá, hivatozik Niemöllernek a világháború alatti érdemeire, amikor is a lelkeszt egy tengeraltató parancsnoka volt.

November 27

Vasárnap
Mária, Virgílius,
Wilfríde, Jakab, Péter

1918. november 27-én tartottak nagygyűlést: Csernovichban a bukovinai románok és kiromdták Bukovinának az öki-rálysághoz való csatlakozását. 1701. november 27-én született Celsius Anders svéd csillagász és fizikus. Francia csillagászdokkal együtt nagy munkát fejtett ki a földgolyó pontos alakjának és nagyságának meghatározása érdekében. Maradandó nevét biztosított magának a róla elnevezett hőmérő megszerkesztésével. Hőmérőjén azt a hőfokot, amelynél a víz megfagy nullának, a víz felforrásának hőfokát pedig százszal jelölte. A Celsius-féle hőmérő leghasználatosabb a világon.

November 28

Hétfő
sván, Sosthenes,
Günther

1202. november 28-án ment végbe András magyar királyi herceg és Gertrud merániai hercegnő esküvője. Gertrud szerfelett nagyravágyó volt és többször rábirta, hogy lázadjon fel Imre király ellen. 1205-ben a herceg II. András néven végre trónra jutott és ettől kezdve felesége erős befolyása alatt állott. Gertrud szerfelett pártolta az idegeneket és óriási pazarlást vitt véghez, ami a magyarokat igen felháborította. Bánk bán vezetésével az elégedetlenek összeesküvést szöttek és Gertrud királynét 1213. szeptember 28-án, mialatt II. András Galiciában harcolt, a pilisi erdőben levő nyaralójában meggyilkolták.

1881. nov. 28-án született Stefan Zweig nagy német regényíró. Különösen életrajzregényeivel tűnt ki. Minden évből rendszeresen jelenik meg ilyen munkája, amelyben a világtörténelem valamely nagy alakjának életét hozza regény formájában az olvasó elé.

Román, német, magyar képes- és mesekönyvek GALAMBOS játékosztályában

— **ÉRTESETÉS!** Főúletünkben folyó hó 22-én tűzvesz puszított. A kár megállapításáig és a tűzvesz nyomainak eltüntetéséig úletünket zárva tartjuk. Úletünk újbóli megnyitásának időpontját hirdetés útján fogjuk közölni. Dornhelm Jenő R. T.

— **Unitárius istentisztelet.** A temesvári unitárius egyházközség híveinek tudomására hozza, hogy ma, vasárnap, délután fél öt órakor tartja szokásos istentiszteletét a belvárosi evangélikus templomban.

— **Öngyilkos gazdálkodó.** Crisan Gheorghe 28 éves, Keszinc községbeli gazdálkodó öngyilkossági szándékból felakasztotta magát és meghalt. Tettének okát nem ismerik.

— **Megüresedett állás a kereskedelmi és iparkamaránál.** A kereskedelmi és iparkamaránál megüresedett egy hivatalnoki állás. Az állásra jelentkezéskor kereskedelmi iskolai érettségét kívánunk meg. A pályázati kérvény számára előírt úrlapok a kamaránál vehetők át. A kérvényeket december 9-ig kell beadni. Az állás javadalmazása 3000—3500 lei havonta.

— **Előléptetések a lugosi prefektúrában.** Marta Alexandru dr. királyi helytartó a tisztviselő előléptetését és kinevezését javasoló bizottság előterjesztésére Mihaescu Radut, a szörény megyei prefektúra referensét, másodosztályú irodafőnöké léptette elő, míg Dumitru Radut, a lugosi járáshírszótól a megye szolgálatába, mint tisztviselő kinevezte. A tisztviselő előléptetését és kinevezését javasoló bizottság elnöke, Ciure Gheorghe dr., a királyi helytartóság vezetőtitkára, tagjai pedig Daminescu Octavian dr., Petrovici Emil dr., Bobei Aurel, Ionascu Liviu, Teicu Cornel dr., Spiridon Nicolae mérnök és Stanca C. szolgálati főnök.

— **ORSZÁGOS KIRAKATVERSENY.** A Flora- és líkőrgyár r. t. Arad, november végén egy új sorozat luxus-minőségű italok forgalomba és ennek bevezetésével kapcsolatos reklámakció keretében 30 tekintélyes pénzdíjat tűzött ki azon legszebb kirakatok rendezői részére, amelyekben az új italok szembeötlően vannak elhelyezve. A 3000, 2000, 1000, 500 stb. leies díjakat a kirakatokról felveendő és beküldendő fényképek alapján fogja a bizottság odaítélni a kirakatok rendezői részére, míg a cégek diplomá: kapnak. A nem díjazott fényképeket a Flora gyár 100 leiert megvásárolja. Erre a célra különben a Flora-gyár kedvezményes pauszáláron szállítja a líkőroket, melyek gyönyörű díszes kiállításukkal és kiváló minőségükkel nagy felhőtést fognak kelteni. A kirakatverseny feltételeiről és egyéb kedvezményeikről szóló ismertetést, továbbá az új líkőre képét és leírását stb. kívánatra a Flora-gyár beküldi az érdeklődőknek.

BUNDÁK

és mindennemű

legolesóbban szórmeárúk

legolesóbban

Rubinnál

Mindennemű szórmeárúk elkészítését, átalakítását, javítását legolesóbban vállaljuk
Chudovszky műhelyvezetése mellett
IV., Bulev. Berthelot 16.

— **Varrógépek és rádiók összeírása.** A város részéről évente szokták összeírni a járműveket, a különböző szerszámokat és a háziállatokot. Ebben az évben az összeírású ív két új résszel bővült, amennyiben összeírják a varrógépeket és a rádiókat is. A város részéről közlik, hogy ennek az összeírásnak merőben statisztikai célja van és szó sincsen arról, hogy esetleg a összeírt holmik rekvirálására kerülne a sor. Az a városi tisztviselő, akik az összeírást végzik hivatalos igazolványt mutatnak fel jelentkező silkkor.

— **Iskolátogatás.** Kayser Lajos nagy prépost, pápai prélat, a katolikus egyházmegye iskolaszékének elnöke tegnapi Martzy Mihály gondnok kíséretében meglátogatta a piaristák épületében működő római katolikus magyar tannyelvű fiúgimnáziumot. A vendégeket Rajka Géza dr. igazgatóval az élén a tanári kar fogadta. A nagyprépost megtekintette a tanárol és a tanulók könyvtárát, a különböző gyűjteményeket, azután az egyes osztályokban különböző tárgyakból kérdéseket intézett a tanulókhöz. Az iskolátogatás eredménye a nagyprépostot teljesen kielégítette, aminek dicső szóvakban kifejezést is adott.

— **Katalin-bál Újszentesen.** Az újszentesi gazdakör ma, vasárnap, november 27-én, este fél nyolckor saját helyiségében, vacsorával egybekötött Katalin-bált rendez. Vacsorára egybócsost és különböző sülteket, valamint jó bort szolgáltatnak fel. A tánchoz a zenét Kálló Géza cigányzenekara szolgáltatja. A bál tiszta jövedelmét jótékony célra fordítják. A rendezőség szívesen lát vendégeket.

— **Rálöttek az uccán.** Bardasiu Victor 25 éves vasúti tisztviselőre az elmúlt éjszaka a jőzsefvárosi Müller Guttenbrunn-úton egy ismeretlen tettes rálött. A golyó a ballában megsebesítette a tisztviselőt, akit a mentők kórházba szállítottak.

— **Tiltott műtét áldozata.** Cheveresan Zamfira 24 éves, Izvan községbeli fiatalasszony néhány hét előtt egy gyökérral tiltott műtétet végzett magán és a műtét következtében vérmérgezést kapott. A fiatal asszony hetek óta fekszik otthon, de amikor állapota egyre rosszabbodott, beszállították az egyik helybeli szanatóriumba, ahol már nem tudták rajta segíteni. Az ügyesség valószínűleg elrendeli a fiatal asszony holttetének boncolását.

— **Nem tudja, hol árúlják a PHILIPS RÁDIÓT?** A PHILIPS RÁDIÓSZALON-ban, Temesvári, IV. Bul. Carol 14. Telefon 30—20.

— **SZÉKSZORULÁSOKNÁL** és az ezekkel járó felfúvódásnál, lézrési zavarnál, szívdobogásnál, szédülésnél és fullzugasznál a belek működését egy-két pohár természetes „FERENC JÓZSEF” keserűvíz csakhamar elrendezi, az emésztést előmozdítja, a vérkeringést felrfrissíti s tiszta fejet és nyugodt alvást teremt. Kérdezze meg orvosát!

— **Garázdálkodó szélhámosok.** Megírtuk, hogy két fiatalember szélhámoskodik a Gyárvárosban és hiszékeny emberekől fantasztikus célokra pénzt gyűjtöget. Az egyik barna arcú, fekete haja, 28—30 év körüli fiatalember, aki ügyvédjelöltnek mondja magát. A másik sovány, nyúlánk; halvány, szőke. A közönség helyesen cselekszik, ha nem áll szóba velük.

— **Házasságok.** Az anyakönyvi hivatalban szombaton a következő mátkapárok kötöttek házasságot: Dubinsky Ágoston festő és Andree Gizella, Mayer József festő és Götz Katalin, Ulitz Ferenc Kovács és Tussinger Sarolta, Barborean Ioan postatisztviselő és Weisz Margit, Bonn József litografus és Sandrovich Katalin, Markovics Emil fodrász és Bene Éva, Killer Péter asztalos és Klein Anna, Thier József fodrász és Bella Erzsébet, Weixelbaum Alajos asztalos és Schuller Regina, Wettler János bogárnár és Klein Magdolna, Tóth István munkás és Kiss Lídia.

— **Halálozások.** Meghaltak: Wolfart Mihály tizennégy éves, Kozsár Anna született Filin. ötvenkét éves, Varga József ötvenhat éves villamosellenőr, Vass Károly hatvanöt éves vasúti felügyelő, Adám Katalin, született Kökény, hetvenhárom éves.

Kilencfarku macska

Angliában tudvalevően próbaképpen eltörölték a halálbüntetést. A „jószívűség” utján most még tovább mentek — enyhítették a büntetést is. Így például nem használják többé a „kilencfarku macskát”, ezt a félelmetes korbácsot, lovát, ha a foglyok megtámadnák az őrköt. Nem lesz kénszermunka és egyéb mellékbüntetés sem. Csak egyszerű bebörtönzés. Ezenfelül foglyoknak nevezik a bebörtönzötteket, nem fegyenceknek. Gyűjtőhelyeket fognak létesíteni, hogy itt megvárják a bíróságot. Ez alternatíva lesz a bebörtönzés mellett. Ha a fiataloknak kisebb büntetésekkel kell büntetniük, nem börtönzötteket, hanem elrendelik, hogy minden szombaton délután, vagy este meghatározott ideig a „megfigyelő helyeken” kell lenniük. Itt hasznos tanácsokkal látják el őket, kioktatják a fiukat és lányokat, hogyan lehet elkerülni a törvénnyel való összeütközést. Arra törekednek, hogy ne legyen soha olyan szabaddéjük, amely alatt rossz társaságba kerülhetnek. Az otthoni esetleges rossz befolyásoktól is mentesíteni igyekeznek őket. A bíróságok eltekintenek a börtönbüntetés kiszabásától, ha ezek az enyhé büntetési módszerek is célravezetőnek látszanak. A megfigyelőhelyek tisztviselői azután jelentést tesznek a bíróságoknak arról, hogy melyik büntetési módszer látszik a legegyszerűbbnek. Az idősebb börtönzöttek nem adnak elbocsátólevelet, mint eddig, hanem jelentkezniük kell a kiszabadult foglyokat segítő társaságnál. Ezenkívül is több könnyítést tartalmaz még az új törvény.

(—) **Pacha püspök hazaérkezett.** Pacha Ágoston megyéspüspök, aki Waltner József dr. kanonok, püspöki iradaigazgató kíséretében Belgrádban járt Ursics katolikus érsek látogatására, tegnap visszaérkezett Temesvárra.

(—) **Munkakamarai kirándulás.** A munkakamara tegnap a „Munka és Jókép” jegyében kirándulást indított Turnuseverinbe. Déllel 11 órakor magantisztviselőkkel, iparosokkal és munkásokból álló negyven főnyi csoportot indult el a józsefvárosi pályaudvarról. Az elindulásnál jelen volt Roscoban Ioan munkakamarai elnök. A kirándulókhöz, akik külön vasúti kocsiban utaztak, Lugoson még tíz csalákoztak. A kirándulók szombaton délután öt órakor érkeztek meg Turnuseverinbe, ahol gondoskodtak elszállásolásukról. Ma meglátogatják a turnuseverini kikötőt, a hajógyárat, a régi római romokat és a város egyéb nevezetességeit. A kirándulók hétfőn reggel érkeznek vissza Temesvárra. A kirándulás összes költségeit a munkakamara viseli.

(—) **Munkásbaleset.** Csernich Lázár harmincnégy éves Aradulán uton lakó munkás balkeze munka közben a körfűrészt alá került, a mely súlyosan megsebesítette. A mentők a kórházba szállították.

— **Megnehezült a Csehországba irányuló gabonaexport.** A cseh szlovák kormány rendeletet adott ki, amelyben módosította a gabonanevelők pótvámjait. A rendelet szerint a buza pótvámjait az eddigi 20 cseh koronáról 23 cseh koronára, a zab pótvámjait 24 cseh koronáról 27 cseh koronára emelték, az árpa pótvámja változatlanul 36 cseh korona maradt, száz kilógramonként. A rozs pótvámját, ugyanebben a rendeletben, 28 cseh koronáról 26 cseh koronára szállították le. A fenti rendelet súlyosan érinti a Csehszlovákiába irányuló buzaexportunkat, viszont rentábilisebbé teszi a romániai rozs exportját, amelyből nagy kivitelre szánt fölöslegeink vannak. A rendelet november 10-ig visszamenően lépett életbe.

Mozi

M Ű S O R

VASÁRNAP, NOVEMBER 27.

APOLLÓ: A csóktanár (angol film). Matiné: A visszatérő múlt (angol film).
 CAPITOL: Korallhercegnő (német film). Matiné: Eladó gyerekek (angol film).
 SCALA: Rosalie (német film). Matiné: A brójkia (angol film).
 RIVOLI: Lelárcolt szenvedély (német film). Matiné: Bál a Metropolitan (német film).
 CONCORDIA (Mehala): A titkos parancs (M. 24), angol film.

HÉTFŐ, NOVEMBER 26.

APOLLÓ: A csóktanár (angol film).
 CAPITOL: Korallhercegnő (német film).
 SCALA: Rosalie (német film).
 RIVOLI: Lelárcolt szenvedély (német film).

— **A törvénykezés egységesítése.** A háboru után a körvények egységesítése állandóan idő szerű kérdés volt. Az azonban már nem állítható, hogy ez a kérdés mértékére talált volna az elmúlt kormányzati rendszerek alatt. A népközpontok annyira különbözőek és az érdekek annyira ellentétesek voltak a közéletben, hogy lehetetlen volt akárcsak részleges megegyezésre jutni. Ennek következtében Erdélyben egészen különleges helyzet keletkezett. Így az Erdély tartományban még ma is a legkülönbözőbb eredetű törvények szerint ítélnének. Eppen ezért Victor Iamandi igazságügyminiszter intézkedése, amelynek értelmében a törvénykezés egységesítését teremti meg, éppen a legjobb időben jött. Különösen hatna, ha minden téren az egységesítés szelleme uralkodnék és csak éppen a törvénykezés terén lennének eltérések. Még különösebben hatna, ha a például Craiovában foganatosított jogi intézkedések érvénytelenek lennének Szatmáron és viszont. Be kell ismerünk, hogy ezt csak egy tekintély kormányzat valósíthatja meg. A jelenlegi kormányzati rendszer tulthetzi magát kicsinyes pártérdekeken és nem áll egy-egy politikai csoportot zsoldjában, hanem kizárólag az állam érdekeit szolgálja. Lehet, hogy vannak még ma is olyanok, akik ellenkező véleményen vannak és a mostani rendszert időszertülnék tartják. Ezeknek a száma azonban olyan elenyészőn csekély, hogy szinte a tíz ujjunkon összeszámolhatjuk őket. Egy állam csakis az egységesítés elvén épülhet fel. Iamandi igazságügyminiszter alkotása teljes összhangban van a nemzet törekvéseivel.

(—) **A bánási magyarság húsz éve Romániában.** Jakabffy Elemér dr. és Pál György dr. ilyen címen tudományos-történelmi munkát írtak, amely a bánási magyarságnak 1918. óta lefolyt életével foglalkozik és ismerteti a magyarság társadalmi, kulturális, vallási és egyesületi mozgalmait is. A terjedelmes könyv a jövő hónapban jelenik meg Budapesten és ára hat pengő lesz.

(—) **Születések.** Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Stefkovics Sámuel, Märzlich József, Rain Titusz.

Szomszédtság

Van egy régesrégí német közmondás, a mely szerint: gyerekek és bolondok mondják ki az igazságot, de tény és való, hogy a legtöbb ösztönösen megérzett és gátlás nélküli kimondott igazság abban a „műtájban” található, a melyet „gyermekszáj” néven ismerünk régebbi újsághasabokról. Ez az „műtáj” Amerikában még mindig divatos és az ottani közönség szívesen derül és — valljuk meg — néha okul is gyermeki mondasokon. Nem kitalál, például az a mondás, amelyet az egyik amerikai folyóirat most közöl, mint egy kisgyerek meghatározását arról, hogy mi a szomszéd? A szomszéd — mondta az illető „gyermekszáj” — az az egyén, aki mindig kölcsönkér valamit... Hát persze, hogy van ebben némi általánosítás is, mint a legtöbb klasszikus meghatározásban; hát persze, hogy megfordítva is áll ez az igazság, mint a legtöbb igazság, de tömörebben és mulatságosabban alig jellemezhető a szomszédtság, mint intézmény, annál, a hogy ez a kisgyerek megfigyelte és szavakba foglalta. Ez a párszavas mondat annyiban is tökéletes, hogy a szomszédi állapot minden előnyét épp úgy magában foglalja, mint minden hátrányát. Benne van a jó szomszédtság és a rossz szomszédtság, ennek a különös és bonyolult emberi kapcsolatnak minden árnyalata, attól a kellemességtől kezdve, hogy váratlan vendég esetén kölcsönkérhetünk szomszédunktól néhány szem kockacukrot, ezzel szemben mi alkalmadtán kölcsönadhatjuk neki huszonnégy személyes ezüst evőeszközünket. Benne van ebben az ártatlan gyermeki igazságban, hogy szomszédunk kedves és tapintatos felkérésére elvárhatjuk a reggelig tartó házbált, viszont igazán nem vehetjük rossz néven, ha ő ugyanilyen kedvesen és tapintatosan felkér bennünket, költöztessük ki a gyerekeket a közösful szobából, mert ő nem tud aludni a kisbaba sírásától. Benne van ebben a mondásban az az örökké jóvátehető törvény, hogy én annak barátja vagyok a szomszédia, aki nekem a szomszédom, tehát érdekeink közösek volnának. És, hogy ezeket az érdekeket mégis a lekevesebben érzik közösen. A meghatározás tehát annyira klasszikus, hogy érdemes megőrizni és talán kicsit el is gondolkozni rajta.

Egy kanál egészség

MAGNESIA S PELLEGRINO

(—) **Orvosok áthelyezése.** Az egészségügyi miniszter Munteanu Benedict dr. kövesdi körorvost a buzeumgyei Tohaniba, Munteanu Mihai dr. nagyszámú körorvost pedig Kisodára helyezte át.

— **IDEGESSÉG, fejfájás, szédülés, álmatlanság, reggeli rosszullet, levertség, bágyadság,** sok esetben hamarosan megszűnnek, ha bélműködésüket reggelentek éhgyomorra egy-egy pohár természetes „FERENC JÓZSEF” keserűvízzel elrendezik. Kérdezze meg orvosát.

(—) **Meghalt leánya elhunytának évfordulóján.** Deixner József temesvári nagykereskedő hatvannyolc éves korában hirtelen meghalt. Évtizedeken keresztül vezette az apja által alapított üzletet, amelyet tudásával és szorgalmával virágzóvá tett. Néhány esztendő előtt meghalt a leánya és ezt a csapást nem tudta elviselni, mert azóta állandóan fájlalta a szívét. Most volt leánya halálának évfordulója és ezen a napon feleségével együtt kiment a temetőbe és virágot vitt. Hazatérve lefeküdt aludni és álmában érte a halál. Elmulását gyászolja felesége, született Kaiser Kamilla, fivére, Deixner Vilmos dr., valamint nagyszámú rokonság, közté a Naschitz és Weinberg családok. Temetése ma, vasárnap, délelőtt fél 12 órakor megy vége a zsidó temető halottas csarnokából.

Patikák éjjeli szolgálata

Vasárnap, november 27-én a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben az Alba Iulia utcában levő Kun gyógyszerház.

A II. kerületben a Maresal Joffre utcában levő Schul gyógyszerház.

A III. kerületben a Carol uton levő Keller gyógyszerház.

A IV. kerületben a Bratianu utcában levő Diana gyógyszerház.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerház és Ujkisodán Panajoth Ernő gyógyszerháza állandó éjszakai szolgálatot tart.

Hétfőn, november 28-án a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a 10 Mai utcában levő Blumberg gyógyszerház.

A II. kerületben a Traian téren levő Kigyo gyógyszerház.

A III. kerületben a Miron Costin utcában levő Merker gyógyszerház.

A IV. kerületben a Preyer utcában levő Ungvári gyógyszerház.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerház és Ujkisodán Panajoth Ernő gyógyszerháza állandó éjszakai szolgálatot tart.

Ötezer eltűnt tengerészt kutatott fel „a tengerészek anyja“

Mrs. Roper különös foglalkozása. — Egy jötevény öreg hölgy érdekes muzeuma

Páris, november 26. A Paris Soir newyorki tudósítója, Jacques Francales érdekes riportot közöl egy idős asszonyról, Mrs. Janet Roper-ről, aki

több, mint ötezer eltűnt tengerészt vezetett vissza családjához.

A tengerészek jötevénye Newyorkban a régi kikötőnegyedben székelt. A Southstreet 26. szám alatt van irodája egy kis üzlethelyiségben. Ebben az üzlethelyiségben az idős asszony már sokezer embernek adta vissza a boldogságát és az életreményét.

Mrs. Janet Roper, akinek nevét a világ minden kikötőjében ismerik, „a tengerészek anyja“ néven szerepel a tengerészek társadalmának köztudatában. Mrs. Roper pontosan negyvenkilenc éve foglalkozik az eltűnt tengerészek felkutatásával. Tizenhétéves korában férjhez ment egy anglikán lelkészhez, aki behatóan foglalkozott az eltűnt halászok sorsával. A lelkész halála után az asszony folytatta férje munkáját és 1915 óta newyorki irodájában végzi felbecsülhetetlen értékű tevékenységét.

A tengerészcsaládok tudják, hogy a világ minden részéből bizalommal fordulhatnak „Roper mamához“, ha hozzátartozóikat keresik. Mrs. Roper nagy körültekintéssel végzi kutatásait és mielőtt egy-egy eltűnt felvesz listájára, meggyőződik arról, hogy az illetőt nem hitelezője vagy pedig olyan asszony keresi, akitől az eltűnt tengerész meg akar szabadulni. Amikor azután meggyőződött arról, hogy a tengerész anyja, gyermekei, vagy törvényes felesége keresik, az eltűnt felveszi listájára, amelyet ki-függesztés céljából megküld a világ valamennyi nagyobb kikötőjének. Ezen a listán a következő figyelmeztetést nyugtatja meg az érdekeltek tengerészeket,

„Ennek a listának nem az a célja, hogy azokat kutatssa fel, akiket a rendőrség keres.“

Minden tengerész, aki a nevét a listán találja, tudja, hogy teljes bizalommal fordulhat „Roper mamához“.

Mrs. Roper a Paris-soir munkatársának elmondotta, hogy negyvenkilenc év alatt csak egyetlenegyszer csapták be. Két férfi azt állította, hogy egy tengerészt azért keresnek, hogy átadjanak neki egy nagyszögű örökséget. Roper mama megtalálta a tengerészt, akit a két férfi azért keresett, mert az a náluk vásárolt ékszerek árával adós maradt.

— Magamon kívül voltam — mondotta felháborodva Roper maga, — amikor megtudtam, hogy becsaptak. Bistosíthatom önt, hogy többé ez nem fog előfordulni.

1937. júliusában kutatta fel Roper mama az ötezredik tengerészt. Egy nyolcvannégy éves asszony kereste 25 évvel azelőtt eltűnt fiát. Csodálatos véletlen folytán Roper mama percek alatt megtalálta a keresett tengerészt, aki véletlenül az irodahelyisége mellett lévő kávéházban tartózkodott. A matróna természetesen alig akart hinni szemének, amikor Roper mama bemutatatta neki fiát.

Mint a „tengerészek anyja“ elmondotta, a legnehezebb megtalálni az eltűnt fiatal tengerészeket.

— Ezek büszkeségből rejtőznek el szüleik elől — mondotta Mrs. Roper. — Azért hagyják el a szülői házat, hogy vagyon gyűjtsenek és azután éveken át nem irnak szüleiknek. Nem tudnak karriert csinálni és

nem mernek visszatérni a szülői házba, ahol be kell vallaniok, hogy reményeikben csalózkodtak.

A lerongyolódott tengerészeket Roper mama ruhával látja el, mielőtt hazaküldi őket családjához. Büszkén hivatkozik az egyik esetére. Egy gazdag bankár fia eltűnt és ő találta meg. A fiu tengerész akart maradni, de Roper mama rávette, hogy térjen vissza szüleivel és vállalon állást apja bankjában. Ez a fiatallem-

HOTEL RIO

BUDAPESTEN VII., Kürt-ucca 6 sz.

(Pátria-kávéház mögött.)

1938-ban épült!

Hideg-meleg folyóvíz. Ragyogó tisztaság.

Mérsékelt árak!

ber most a Wall-street egyik legtekintélyesebb bankára.

Mrs. Roper irodája valóságos kis muzeum. A tengerészek elhalmozzák ajándékokkal. Értékes keleti szőnyegekkel, szobrokkal, elefánt-agyarakkal, kagylókkal, üvegbe épített miniatűr hajókkal fejezik ki hálájukat, amiért összehozta őket ismét családjukkal. Az iroda falán megsárgult hirdetémy keres még mindig egy régen elhunyt tengerészt. A hirdetémy szövege így szól:

„Dick Tidemarschnak egyik lába fából van és mellén egy háromrőbös tetoválása látható. A brit tengerészeti hivatal kiütetése és tíz font sterling jutalom várja, amiért résztvevett az 1918. márciusában a La Manche-csatornán megtorpedezett Rob-Roy hajó három emberének megmentésében“.

Az újságíró megírja, hogy mialatt az irodában tartózkodott, megjelent ott egy lengyel tengerész, akit anyja keresett. A tengerész meglepve közölte, hogy anyját már régen halottnak hitte és izgatottan kérdezte, hogy mikor láthatja viszont édesanyját. Mrs. Roper felhívott egy telefonszámot és a kagylót átnyújtotta a tengerésznek, aki nyomban beszélhetett anyjával.

Eddig pontosan 5397 eltűnt tengerészt találta meg a „tengerészek anyja“.

— ÉVEKEN AT SZÉKSZORULÁSBAN SZENVEDŐ EGYÉNEK gyakran meglepő rövid idő alatt rendbejönnek, ha reggelenként felkeléskor és esetleg este lefekvés előtt is egy-egy félpohár természetes „FERENC JOZSEF“ keserűvizet isznak. Kérdezze meg orvosát.

RIVOLI Csak felnőtteknek! Biztosítsa előre jegyét ehhez a filmeseményhez!

100% németül beszélő! „A feláncolt szenvedély“

a nagy filmek mozija

Főszerepben a legizgatottabb szerelmeipár: ROLF WANKA (a tanár) és ELLEN SCHWANNEKE (a tanítvány). A legművészebb és egyben a legizgalmasabb filmregény. — Paramount-híradó kiadványa: S. M. DER KÖNIG IN PARIS UND BELGIEN — DIE JAGD IN ROMBAU-ILLET. — Vasárnap délelőtt 11 órakor Lei 11: BAL A METROPOLBAN

Nikotin-mérgezés

Írta: ROZVANYI VILMOS.

Már napokon át nem tud aludni s most itt ül tizenegynéhányadmagával, ismerősökkel, hivataltársakkal. Van köztük főnöke és alantaa, szereti valamennyit és mégis!

Mi ez a különös érzés? Hiszen kedves, jószándékú meleg otthonban van. Itt egy tréfa csattan, ott egy vidám mosoly villan; jó ilyen helyen időzni. És mégis?...

— Rossz a gyomrom, — állapítja meg önmagáról. Gyötrődéseit szeretete mindig fizikai okokra visszavezetni s most így érvelt maga ellen: „Rossz a gyomrom, tehát nem esik jól emberek közt lenni. A gyomor bajos mindig világgyűlölő. Gyorsan rágyujt egy cigarettára.“

Ekkor, mint a villám szalad át minden idegén, hogy nem a gyomra rossz, hanem valami más történí itt, valami különös hazugság levegője veszi őt körül... Idegeseket szippant, pedig nem esik jól.

Ó, most már érti: a többiek, az egész társaság mosolyogva bántja!

Mert csakugyan miért mosolyognak?... Egyik főnöke, egy jelentékeny nemzetközi félrevezetés részleteit meséli — mosolyogva. A többiek is mosolyognak hozzá. Próbál velük tartani, de érzi, hogy nem sikerül. Egy ostoba árucikk nemzetközi piacra dobásáról beszélnek: a reklám ügyességéről és az áru hitványságáról. Mi van ezen mosolyognivaló. Üzletemberek, közigazdászok is ülnek a társaságban,

azok is mosolyognak. „Jó üzlet!“ mondják és mosolyognak.

— De miért?... Nagy füsttömeget lövelt maga elé és halkan odaszólt az egyikhez.

— Mi jó van ebben, te szerencsétlen? Hol itt a szükséglet és kínalat becsületes törvénye? „Jó, Jó“ ez! Ki akart Jo-Jozni ezen a buta földtekén? S mégis az egész buta földteke. Jo-Jozott egy egész esztendeig... De ki Jo-Jozik ma?... Arra ugy nézzenek, mint én most rád.

Ijedten hallgat el, mert a szobakerült „nemzetközi svindli“ feltalálója egyik fiatalkori barátja s annak nem akar ártani. Gyorsan újra rágyujt s gyorsan iszik is hozzá. Hirtelen izgalom kapja el, hogy odakiáltson a többieknek:

— Csálás az egész és szegény Botos Ervin nem keres rajta semmit... Ne röhögjétek.

Csak hogy ez sok csunya szó együtt, inkább nem mondja ki. Pedig ifjúkori barátjának szeretne valamelyes tiszteletet szerezni, amiért buta ötletéből annyi ember meg fog élni, csak ő maga nem. Szegény!

— Üzlet, — igyekszik magát megnyugtanni, de nem sikerül. Hallgat és fojtott izgalommal rászívja magát a szivarra, amelyről már azt sem tudja, hogyan került a szájába... A gyomra iszonyúan fáj.

— Nikotinmérgezés! — eszmél kétségbeesetten a keserű állapotára. — De miért mosolygok én is, akár csakők az előbb? Rettenetes fájdalom és zek és mosolygok.

Hirtelen mély részvétet kapja el minden mosolygó emberrel szemben... A következő pillanatban föl-

áll, haza akar menni, de megtántorodik. Szédül rettetesen.

Még egy cigarettát!

Rémült mélyeket lélegzik a méregből, mert az fiatal korában sokszor értékes gondolatokat dobott az agyára. Meg is védi most is. „Olyanokat merek tőle kimondani, amilyenekre máskor gondolni sem tudtam“...

Már nem veszi észre a logikai botlást, hogy merészség még csak a sokszor elgondolt és elfojtott gondolatokhoz kell... Valami emberi ember-telenség szelét érzi idegeire csapódni:

Fogalma sincs honnan jutott eszébe, hogy a nikotinnak az alkohol ellenméré. Iszik, gyorsan, és sokat. Azután vitustanocos kapkodással gyujti rá újabb cigarettára — a nikotinmérgezés ellen.

A szíve!... Erzi, hogy az is faj, mely szippantásokkal bénítani igyekeznek, mint imént a gyomrát. Még van egy-két világos gondolat: miért vedekezik ő ilyen riadtan minden fájdalom ellen? Hiszen nemrégiben szörnyű, gyötrő, hónapokig tartó betegség esetét lát s csak a szíve mentette meg az életét. Hát ez a szív nem fájt? Ennek nem szabad fáradtnak lennie? Nem sikerhet irtalomért?

Könnyre csordul s most már érzi, hogy félig eszméletlen.

— Haza. Ez az egyetlen gondolata s hirtelen felkiált: „Taxi!“ Megijed, a kiáltástól s kimenekül a vidám csacsogású lakásból — önmaga elől. Kint esőben, ősi eső permetez. Nyirkos és utálatos. Micsoda kinszenvedés lábainak eljutni a kapuig és ki az utcára!... Valaki beemelte a taxiba s ő végre nyugodtan összeroskadhat.

Trylon és Periszféra, egy pillantás a jövőbe, vulkánikus tó és más világcsodák a készülő newyorki világkiállításon

Newyork, november 26. Long Island délkeleti részén terül el a Queens városnegyed, amelynek egyik kerületében, Flushingban 1939. április 30-án nagy ünnepek között megnyílik a New-York World's Fair 1939, a newyorki világkiállítás, amely arányaiban felül fog mulni minden eddigi világkiállítást.

A világkiállításnak több négyzetkilométer kiterjedésű területe három év előtt még ingoványos vidék volt, ez volt Newyork szemét-telepe, ide hordták ki a hétmillió lakosú metropolis minden szemétét, hulladékát. A mocsarat hatalmas munkával kiszáritották, a hulladékhegyeket elhordták és egy egész területet vastag humuszréteggel borították be.

A kiállítás legszenzációsabb építménye már csaknem teljesen elkészült.

Már áll a 210 méter magas karcsú háromszögletes gula-torony a Trylon és a 60 méter átmérőjű üres gömb, a Preiszféra. Három millió kilogramm acélt használtak fel a newyorki világkiállítás két csodájának megépítésére.

A hatalmas gömböt úgy helyezték el, hogy a kiállítás közönségének az lesz majd a benyomása: a gömb egy tő fölött a levegőben lebeg. Ezt a hatást úgy érik el, hogy a gömböt tartó vékony oszlopokat tükrökkel burkolták be és még ezeket az oszlopokat is eltakarják a mesterséges tóból feltörő szökőkút. Éjszakánként a tavat és a gömböt színe: fényzőnnelel árasztják el.

A toronyból hidon át lehet majd bejutni az acélgömb belsejébe, ahol a technikai fejlődés jegyében kialakuló

Jövendő Kiállítását

helyezik el. Ennek a kiállításnak az a rendeltetése, hogy megmutassa a technika mai lehetőségeinek felhasználása mennyire fogja befolyásolni és szebbé tenni az emberi életet.

A JÖVŐ MINTAVÁROSA

A Periszférában felépítik

Jövő Mintavárosát:

egyfelől nagy térközökkel elválasztott felhőkarcolók, ahol a jövő emberei kenyérkereső munkájukat végzik, másfelől kicsiny, takaros házacskák, ahol a jövendő ember magánéletét éli majd, a technika által nyújtott minden komfortját fölhasználva. A látogatók a mintaváros-

ban a magasból gyönyörködhetnek. Két gyűrű alakú platform áll majd a közönség rendelkezésére a Periszféra egyenlítője táján. A platformok olyan magasak lesznek és a mintaváros olyan léptékben építik fel, hogy a szemlélőnek az lesz a benyomása: 2000 méter magasságból tekint le egy igazi nagyvárosra. Mindkét platform lassu mozgással megkerüli a Periszféra egyenlítőjét.

Egy külön épületben a közönség a trópusi öv csillagos egét

látja feje fölött és tanuja lehet a jövendő egyik érdekes, utópisztikus jelenetének, amint

a rakétarepülőgépek egymásután indulnak el a világűrbe.

Itt helyezik el azokat a csodás automatagépeket is, amelyek minden emberi beavatkozás nélkül készítik és ontják a legkülönbözőbb használati tárgyakat.

A négy szabadság

Az ut másik végén áll majd a négy Szabadság-szobor csoportozata,

a sajtószabadság, a vallásszabadság, a gyűlékezési és a szólásszabadság megsemmisítőit.

Az ut egy tóhoz vezet, amely éjszakánként vulkánikus tóvá alakul át. A színes szökőkutak közt égő gázfelhők lobbannak fel. A gáz a víz alól fog előtörni.

Igen érdekes, változatos képet fog nyújtani a kiállítás nemzetközi területe

is. Valószínűleg ez lesz a világkiállítás legszűkebb része. Egyiptomot egy fáraótemplom fogja képviselni, Romániát egy bizánci stílusban épült palota, Norvégiát egy XVII. századbeli királyi kastély, Franciaországot és Nagybritanniát egy-egy hatalmas modern építmény. Brazília a maga trópusi jellegét igyekszik kidomborítani, Lengyelország pedig egy középkori tornyot mutat be egy fekete üvegből készült ultramodern épület mellett. Igen érdekes lesz az amerikai rész, itt egész indián várost építenek fel, ahol képviselve lesz minden fontosabb indián néptörzs.

Cadum kenőcs kiütés ellen

Akik évek óta viszketegségben szenvednek, viszsanyerhetik nyugodt álmukat, ha Cadum kenőcsöt használnak. Ha kiütésben, vagy valamilyen bőrbajban szenved, vásároljon egy doboz Cadum kenőcsöt. Azonnal megszünteti a viszketegséget és meggyógyítja a bőr minden gyulladását és irritációját. Használata igen hatásos kiütés, pattanás, viszketegség, rüh, csalánkiütés, sebek, bőrhámítás, bőrkeményedés, aranyér ellen.

A világkiállításnak tizennégy zónája lesz, amelyeket a központból kiindulva, sugárszerűen helyeznek el. Ezzel lehetővé válik, hogy a közön-

seminél kisebb fáradtsággal

kereshesse fel a kiállítás bármelyik osztagját. Mindegyik zónának meg lesz a maga sajátos színe, az utaknak épp úgy, mint az épületeknek; úgy, hogy már a színről is azonnal meg lehet állapítani, hogy melyik zónában van az ember. Éjszaka ezeket az utbaigazítók, jellegzetes színeket megfelelő világítással juttatják érvényre.

A körülbelül egy kilométer hosszú Alkotmány-utra egy husz méter magas Washington-szobor fog letekinteni.

A rendezőség biztosra veszi, hogy

az első esztendőben 60 millió látogató fogja felkeresni a kiállítást.

A vendéglők már úgy rendezkednek be, hogy naponként negyedmillió embert tudjanak ellátni étellel. Nyolcvan hatalmas vendéglő áll rendelkezésre, amelyek egyidejűleg 43.200 vendéget tudnak kiszolgálni. Nagy forgalomra rendezkednek be a virstliárusok is, a népszerű hot dogs árusítói, akik már most lekötötték 187 vagon árut. De egészen bizonyos, hogy nagy sikerrel lesz a különböző nemzeti vendéglőknek, a melyekben a különböző nemzetek maguk nemzeti ételét népszerűsítik.

Minden eshetőségre felkészülve, a kiállítás területén tíz kis kórházat rendeztek be, tíz mentőautót és egy hordozható röntgenlaboratórium is részt vesz a kiállítás egészségügyi szolgáltatában.

TEKINTSE MEG LEGUJABB ŐSZI BUTORMODELLEINKET

INTERIOR

II., Bul. Carol I, I. em. — Telefon: 21-54.

De nem!... Hirtelen tágra nyitja szemét. Amerre a taxi viszi, minden fényt, minden vonalat és követ ismer. Bárgyú komorsággal mered rá mindenkire. Tekintete úgy búcsúzik, mintha soha többé nem láthatna ebből semmit.

Szívét és gyomrát ezer macka körme tépi.

— Nikotin! — dadogja önmagának. A melléről áporodott dohányzság csap az orrába és iszonyúan megundorítja. Érti, hogy nem tud menekülni ettől az undortól, csak, — ha ő is dohányzik.

— A fokhagyma-teória — védekezik fölcsapó vágya ellen, — ha nem akarom érezni, magam is fokhagymát eszem... De nem, nem gyujtok rá többet!... Nem én.

A keze remegni kezd, hirtelen cigarettát kap elő, gyűrűt, mocskos cigarettát és a mellényzsebéből és — rágyújt. Azzal indokolja, hogy szeretne magához térni... És hazaérni végre, haza!

Vad, hangtalan belső zokogás rázza az első szippantások után: szabad így hazamennie?... Vágy és félelem csatája tombol az idegein, a vágy, hogy végre vénei közt legyen s a félelem önmagától.

— Belehalnak, ha így látnak meg. Így nem szabad hazamenni. Ellenmég, — libeg öntudata felett különös lidércáanggal valami mentőtlet felé: — Feketét!

S szívja mohón tovább — a cigarettát.

Egyszer csak hideg kilincset érez a kezében. Felne. Ó, hiszen itthon van!... Csak ezen a kapun kell bemenni s már vége is minden szenvedésnek; gyomra, agya, szíve, mind nem fog fájni.

Ekkor a kapuüveg tükrözésében meglátja magát. Nem, így nem szabad hazamenni!... Pedig, hogy szeretné már elmondani otthon, szegény Bo-

tos Ervint. Hogy világhírű lett és mégis éhezni fog tovább. De mi baja ezzel a Botos Ervinnel egész este?

— Feketét kell innom valahol...

Elengedi a kilincset s egy kávéház felé indul. Hirtelen éles fájdalom hasít a halántékába. Jaj, most már mindegy volna, akárhogyan, csak otthon lenne. De összeroskad, nem bírja tovább.

Valaki leütötte?... Ó dehogya, hiszen otthon van! De mi történt itt mindenkivel? Hiszen máskor mindig mosolygó, tiszta tekintetek fogadják. Nem olyan mosolyok, mint este a Botos-történetnél. S most mennyi rémület körülötte!... Feleszmél: Jó ég, hiszen ezeket veszi el, ha még egyszer!...

Az a fekete vad sírás, amely már napok óta kínozza kítör:

— Bocssátsatok meg, hogy így jöttem haza.

— Nincs semmi baj, csacsikám — hallja a felesége kedves hangját — nyugodj meg! Sokat ittál és főleg sokat cigarettáztál. Majd a doktor úr segít.

Ekkor látja meg az idegen embert ott állni felesége és kislánya között... Orvos!

— Mi van velem?

Meleg puha kéz simul a homlokára:

— Ki kell mosni a gyomrod, most kórházba visznek s holnap nem lesz semmi bajod.

Ó igen, orvos van itt és a felesége és a gyermeke! Megnyugszik s már érzi, hogy Botos Ervin esete nem fogja többé izgálni. Lehunyja szemét s anyjához ért gyerek boldogságával alszik el.

Másnap az orvos szobájában halalos szegyenkezéssel ébred. Gyorsan és okosan megbeszéli a

szörnyű éjszakáját s az orvos kedves intelemmel fenyegeti:

— A szíve még jó, de csinján a borral és a nikotinnal. Még napokig szédülni fog, de ne gyujtson rá és ne igyék.

— Nem, nem, dehogya!... Összerendezi zilált ruháját s lerohan az uccára: úgy érzi, hogy megy vissza az életbe, vissza az emberekhez, valami emberi embertelenségéből.

Utban hazafelé ugyanolyan zilált valaki jó vele szemben, mint ő. Kabátjába bújva, szegyenkeve menekül az is az uccán. Amikor közel érnek egymáshoz, felismeri: Botos Ervin!

Igyekszik közönyös lenni, de belül minden idegszála megremeg:

— Szervusz öreg fiú! Gratulálok a sikeredhez.

Ervin tétova tekintettel rámered. Ő is fölismeri:

— Ne gratulálj — nyögi fanyarul. — Az egész-ből egyelőre csak nikotinmérgezősem van. — A szeme véraláfutásos, akár csak az övé.

— Remek!... Engem is épp most tiltottak el a dohányzásól.

— Ugy?

— Igen...

Allnak és bámulnak maguk elé. Végre Botos Ervin nem bírja tovább. Fanyalog, a gyomrát és szívét tapogatja:

— Van egy cigarettád?

Ő ijedten kapkod a mellényzsebéhez, két cigarettaroncsot talál meg benne.

Rágyutanak, bocsnatkerően mosolyognak egymásra és — mennek tovább.

Faruk egyiptomi király romantikus szerelme és a babonás „F” betű

Gyermeke született a tizenhét éves Farida királynénak

Páris, november 26. A kairói rádió jelentése alapján nemcsak Egyiptomnak, de Párisnak is egyik legnagyobb eseménye, hogy Faruk király fia tal feleségének kislánya született. Az örömhír leírhatatlan lelkesedést váltott ki Egyiptomban s hasonló visszhangra talált London és Páris előkelő körökben is, ahol Faruk királyt és feleségét, a Szabiból lett Farida királynét, nagyon sokan ismerik.

Párist egyébként sem találta készületlenül az egyiptomi királyi ház családi eseménye. Nazli egyiptomi anyakirályné ugyanis két héttel ezelőtt az egyik legnagyobb párisi áruházban szerezte be a királyi csemete babykelengyéit, a fejedelmi gyermekjátékokat és egy válogatott gyermekszoba berendezést, amelyhez hasonlóval — a beavatottak szerint — eddig egyetlen királyi ház gyermeke sem büszkélkedhet.

A Párisban régebben is gyakran megforduló Nazli anyakirálynő kedvesen elbeszélgetett az áruház elárúsnőjével s mikor az igazgató végül tiszteletlenül fejtette a kérdést, hogy hova szállítsák a rengeteg árut, az egyiptomi anyakirálynő mosolyogva válaszolt, hogy minden a kairói Montzapatóba megy...

Ebből az áruház igazgatósága és izgatott elárúsnőjének kara sejtette a bekövetkező eseményt...

FARUK KIRÁLY DIAKÉVEI

Nazli anyakirálynő, Fuad király halála és fiának, Faruk királynak skivője óta úgyszólván állandó visszatekintő vendége volt a francia fővárosnak. Egyébként is, az egyiptomi királyi ház tagjai sok időt töltöttek és töltenek Európában, elsősorban persze Párisban és Londonban. De legutóbb, mint emlékeztet, Budapesten is hónapokat töltött Nazli anyakirálynő, négy leányával és udvartársával. A királyi család a Margitszigeten lakott és bár csak néhány napra jöttek, hónapokig nem tudták megválni a magyar fővárostól.

Maga a fiatal egyiptomi király is európai iskolákban nevelkedett, európai légkörben nőtt fel. Faruk királyt négy éves korában már angol nevelő felügyelete alá helyezték és 15 éves korában egy angol collodgebe került s nevelését céljaira az egyiptomi parlament tizenhatezer fontot szavazott meg.

A királyi kitűnő tanulónak és nagyszerű sportembernek bizonyult diákéveiben. Egy napon, mikor a collodge kertjében futbaloztak éppen az iskola növendékei — köztük Faruk király is —, váratlanul gépkocsi állott meg az épület előtt. A gépkocsiból a királyi anyja szállt ki nyolc előkelő fiatal lány kíséretében.

SZERELM AZ ISKOLÁBAN...

Ezek között a lányok között volt Sazi Zulfikar is, a királyi egyik nővérének barátnője, egyébként Nazli királynő udvarhölgyének lánya. A társaság Nazli anyakirálynő vezetésével tanulmányutra jött Európába, hogy az egyiptomi főúri lányok is ismerjék meg London és Páris levegőjét.

Sazi Zulfikar e találkozás alkalmával tizenhat éves volt. Tizenhat éves és szerelmes az egyiptomi királyfiába, akit addig nagyrészt csak képekről és

Kilencvenöt városi ház tatarozását végezte el a mérnöki hivatal

Temesvár városának a város területén körülbelül százötven háza van. Ezek közül a mérnöki hivatal ebben az esztendőben kilencvenöt épületet hozott teljesen rendbe alapos javítási munkálatokkal. A legtöbb javítás alá került városi háznak a tetőzetet kellett rendbe hozni, más városi épületeknek viszont a homlokzatát alakították át. A volt katonai élelmezési raktár, amelyet történelmi műemléknek nyilvánítottak és amelyben jelenleg a városi mérnökség és a volt segédotthon helyiségeibe költöztetett városi adóhivatal van, szintén új homlokzattal ékeskedik. A Balas-téren levő városi házban a háztartási iskola eddigi helyiségeinek a fogászati ambulatórium számára való átalakítása befejeződött. Amint a fogászati ambulatórium beköltözik, a városháza második emeletén levő mostani helyiségeit megfelelően átalakítják a városi főorvosi hivatal számára. Ugyancsak nagy tatarozást végeztek a városháza folyosóin és két lépcsőházban, amelyeket világosabbá és barátságosabbá tettek.

leírásokból ismert, tekintve, hogy ő Egyiptomban, Faruk király pedig Londonban nevelkedett...

A királyfiában hasonló érzelmeket ébresztett a gyönyörű fiatal lány megjelenése és azonnal udvarolni kezdett a vendégkisasszonynak. Nazli anyakirályné látva a fiatalok túlhevült barátkozását (Faruk akkor 17 éves volt), jobbnak látta a nyolc főúri lánnyal együtt hamarosan távozni Londonból és valamennyien St. Moritzba mentek.

Alig tartózkodtak néhány napig a st.-moritzi Grand Hotelben, mikor egy ótóra teán váratlanul megjelent a fiatal Faruk király is.

— Miér, nem adhatnám vissza édesanyám látogatását? — mondotta mosolyogva, mintegy magyarázatként, s anyja nem kis megiepetésre kijelentette, hogy egyelőre félbeszakítja tanulmányait, hogy St. Moritzban töltsön ő is néhány derűs napot...

Lázás, boldog hetek következtek ezután; a királyfi és az udvarhölgy lánya minden szabad percüket egymással töltötték és Nazli anyakirálynő sem tehetett mást, minthogy — igyekezett „nem észrevenni” a feltartóztatlan eseményeket.

1936-ban azután meghalt Fuad király, Faruk édesapja és Faruk került a trónra, Szokatlan tetterővel és tehetséggel vette kezébe a kormányhatalmat és rövid időn belül sikerült is rendet teremtenie Egyiptom akkor zavaros politikai életében.

Egy napon — mikor már országba ügyeit helyrehozta — beült gépkocsijába, elhajtott anyja udvarhölgyéhez és annak rendje és módja szerint — megkérte Sazi kisasszonyt kezét.

A család természetesen igent mondott és Nazli anyakirálynő is beleegyezett a házasságba.

Néhány héttel később már csaknem az egész

Tökéletes hatása miatt legelismertöbben nyilatkozhatók a Gastro-D. gyógyszerörl.

írja nekünk Zámhoff Ottó földbirtokos, Poiana Blenchi (Ofic. Gălgău, jud. Comes), f. évi október 10-i soraival, majd folytatja:

„... nagyon kérem, sziveskedjenek postafordultával egy üveg Gastro-D-t utánvétellel tölteni küldeni. Mint a múltban, úgy most és ezentúl is a legelismertöbben nyilatkozhatók az Ön gyógyszeréről, mert még minden esetben, kinek ajánlottam, elérte a legötökletesebb hatást. Kérem a küldeményt lapom vétele után azonnal elküldeni. Meleg üdvözlettel maradok mindenkor tisztelő híve...”

Gyomor- és bélbetegségekben szenvedők nagy tömege fordul hozzánk nap-nap után hasonló köszönő- és másoknak ajánló leveleivel, akik a Gastro-D. ma már közkincsé vált gyógyszernek köszönhetik egészségüket.

Gastro-D. kapható gyógyszerárakban és drogeriákban, vagy megrendelhető 135 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

ország lakosságának részvétele mellett megtartották a fényes királyi esküvőt és a tizenhét éves Sazi, aki ezzel egyidőben felvette a Farida nevet, a tizenkilenc éves I. Faruk király felesége lett. Ebből a frigyöbl született most a szabad Egyiptom első hercegnője...

Nem véletlen, hogy Sazi királyné a Farida nevet vette fel. Az elhunyt Fuad király ugyanis rejtelmes erőt tulajdonított az „F” betűnek és fiát is ezért nevezte el Faruknak. Egyébként az egyiptomi királyi ház tagjainak — a négy lánynak is — kivétel nélkül „F” betűvel kezdődik a neve.

Faruk király tehát apja szemelédve híven királyi dekrétummal Szabiból Faridává változtatta feleségének nevét s ezután csak természetes, hogy a szabad Egyiptom első hercegnője is „F” betűvel kezdődő nevet kapott és Feriel néven vonult be Egyiptom történetébe.

Freystädter pasa és hitelezői

Ujabb elkeseredett harc indult az egykor dúsgazdag ember megmaradt vagyonáért

Budapest, november 26. A békevilág híres párszójának, lovag Freystädter Jenőnek különböző perrei egyre gyakrabban foglalkoztatják a polgári bíróságokat.

Ismeretes — többek között az elkeseredett pereskedés, amelyet a lovag fogadott leányával, Jákó Amáliával folytat. Nemrégiben keresetet indított ellene és kérte a törvényszéket:

kötelezze Jákó Amáliát 45.000 pengő tökéletes és havi 600 pengő szülötartásnak megfizetésére.

Keresetében előadta, hogy örökbe fogadta Jákó Amáliát és mintegy másfél millió pengő költségre, fogadott leánya azonban, amikor ő később tönkre ment, nem akart tudni róla.

Jákó Amália azzal érvelt, hogy a lovag eltökölt ugyan vagyonát, de még mindig nincsen olyan helyzetben, hogy eltartásra szoruljon.

A furcsa perben néhány nappal ezelőtt hirdetett ítéletet a törvényszék és mint ismeretes,

Jákó Amáliát kötelezte, hogy szülötartás címén 1938. január 1-től október 31-ig terjedő időre havi 400 pengőt, ez időpontot túl pedig havi 300 pengő szülötartást fizessen lovag Freystädter Jenőnek.

Most aztán érdekes fordulat történt. Amikor nyilvánosságra került ugyanis, hogy a pasa fogadott leányával megnyerte a szülötartási keresetet, hitelezői nyomban összeültek és lefoglaltatták a szegény „apa” életjáradékát, közel tizenötezer pengő erejéig. Elsősorban azt az ötezer pengőt szeret-

ték volna megkapni, amit Jákó Amália a törvényszéki ítélet után letétbe helyezett. Ennek kiutalása azonban váratlanul akadályokba ütközött, mert jelentkezett dr. Borsódy Miklós, a lovag ügyvédje és a járásbírósg az úján a járadék lefoglalásának hatálytalanságát kérte azzal az indokollással, hogy védencének tartozása fejében 13.300 pengőt már 1938. május 19-én ráengedmenyveztek. Az ügyvéd azzal érvelt, hogy a lefoglalt szülötartási járadék már a foglalás előtt is az övé volt és így nem szolgálhat Freystädter hitelezőinek kielégítésére.

Az ügyben most tartott tárgyalást a járásbírósgon Mészáros bíró.

A felek elkeseredett harcban csaptak össze.

A hitelezők — Jerger János, Réti Zsigmond, Tauber Vilmos, Verosza Ferenc és ügyvédjük dr. Varga Ferenc utján azzal érveltek, hogy a bíróság az életjáradékot lovag Freystädter Jenőnek elsősorban azért ítélte meg, hogy gyógykezeltesse magát és elkerülhesse a kilakoltatás veszedelemét.

Borsódy ügyvéd viszont felmutatta a 13.300 pengős engedményező levelet és a bíróság el is fogadta, majd 13.300 pengő erejéig feloldotta a visszahajtások alól Freystädter Jenő „apái” járadékát.

DÉLI HÍRLAP
automata telefonszáma: 28-10.

Utlevél és vízum nélkül
3 kényelmes karácsonyi utazás
Páris., Riviera, Olaszországba
WAGONS-LITS-COOK
utazási világvállalattal
Timisoara I., Bulevardul Regele Ferdinand, Bánáti Bankegyesület-pafoa

SPORTSESEMÉNYEK

A mai sportprogram

A Ripensia és CAMT csapatai utolsó őszi bajnoki mérkőzésüket játszóak Temesvárott Nagyszabásu ping-pong verseny lesz ma városunkban

A nemzeti bajnokság ma elérkezett utolsó őszi fordulójához, amelynek keretében Temesvárott két bajnoki mérkőzés kerül lebonyolításra. Az Electrica pályán délután fél három órai kezdettel a Ripensia játszik az aradi Gloria ellen. A Ripensia legutóbbi mérkőzésén gyengén szerepelt és így ma nagyon össze kell magát szednie, hogy a két fontos pont megszerzésével győzelemmel vonulhasson téli pihenőre. Az aradi csapat az utóbbi időben nagy formajavulást mutatott és a mérkőzés így érdekesnek és izgalmasnak ígérkezik. Nagy küzdelmet ígér a CAMT—Simeria CFR találkozó is, amelyre délelőtt tizenegy órai kezdettel a Banatul pályán kerül a sor. A CAMT már őszi bajnok, de tavaszra minden pont fontos és ezért a mai mérkőzésen akarja a pontelőnyt megszerezni. A kerületi bajnokság elsőosztályának mai műsora a

következő: Fratelia—Politechnica délután háromnegyed háromkor a Fratelia pályán, Jandarmi—Electrica délelőtt tizenegy órakor a CFR pályán, Rapid—Jimboliana délután háromnegyed háromkor a Banatul pályán. A másodikosztályú mérkőzések programja a következő: Kadima—Fortuna délelőtt tizenegy órakor az RGMT pályán, Dura—Patria délután háromnegyed háromkor a Progresul pályán, Juventus—Ancora délután háromnegyed háromkor a Juventus pályán, III. kerületi FC—Victoria délután háromnegyed háromkor a Rapid pályán. A futballmérkőzéseken kívül nagyszabásu ping-pong verseny is lesz ma a gyárvárosi római katolikus ifjúsági egyesület helyiségében. A versenyen a legjobb temesvári játékosok vesznek részt és ezért sportkörökben nagy érdeklődéssel várják az eredményeket.

A Juventus csapata barátságos mérkőzés keretében ütközött meg az FC Rapid együttesével, amelyet 2:1 arányban legyőzött. A Juventus góljait Prasler és Vucanescu rúgták, míg a Rapid részéről Dan Gavrilescu volt eredményes.

Humis, a Venus görög származású középcsatára december 4-én elhagyja az országot és Görögországba utazik, ahonnan csak január 25-én tér vissza Bucurestibe.

Az angol labdarúgószövetség még nem határozta a válogatott csapaj európai turnéjára vonatkozólag. Valószínűnek tűnik, hogy az angol válogatott csapat 1939. májusában játszik Budapesten.

FODOR DR. KIVÁNDOROL. A magyar szövetség nemzetközi híru vezetőségi tagja közelebbről Amerikába vándorol ki. Fodor dr. fontos feladatot kap az Egyesült Államok labdarúgó szövetségétől: egyik vezetője lesz a labdarúgás népszerűsítéséért indított mozgalomnak.

JANUÁR ELSEJÉN OSZTJÁK KI A LABDARUGO EDZŐK MŰKÖDÉSI ENGEDÉLYÉT. A szövetség új szabályzata értelmében sem belföldi, sem külföldi labdarúgó edző nem működhetik az országban a szövetség külön bizottságának engedélye nélkül. Ezeket az engedélyeket január 1-én adja ki a szakbizottság. Azok az edzők, akiknek nem adnak ki engedélyeket, az őt működésüket tovább nem folytathatják.

Szövetségi megfigyelő az AMTE—Kárpát FC nemzeti bajnoki mérkőzésén. A nemzeti bajnokság utolsó fordulóján a sorsolás az AMTE—Kárpát FC bajnoki mérkőzést Aradra hozta. A nagybányai csapat vezetősége beadvánnyal fordul a nemzeti bajnoki bizottsághoz, amelyben a Gloria—AMTE mérkőzésen történt incidensekre (?) való tekintettel azt kérte, hogy küldjenek szövetségi megfigyelőt a mérkőzésre. A szövetség magát a bizottság elnökét küldi ki az aradi mérkőzésre. Dr. Stelea egyben a játékosok teljesítményét is megfigyeli és erről jelentést tesz a Comitetul Federalnak.

Sporthirek mindenfelől

Érdekes ajánlatot kapott Sony Niculescu a fővárosi Juventus középcsatára. Egy Bombay-ben élő román honfitársra levelet intézett hozzá, amely indiába hívja. A kiváló középcsatár ezuttal nem csak a labdarúgópályán szerepelne, hanem egy zenekart is vezetne. Természetesen ettől nyugodtan tovább folytathatná a labdarúgást, is és még hivatalos átigazolásra sem lenne szükség, mert India nem tagja a nemzetközi labdarúgószövetségnek. Niz emberből álló zenekarának egy-egy estére 3 ezer leit ajánlanak fel. Sony Niculescu eddig nem rálaszolt a levélre, mivel most végzi a zenekonzertatórium utolsó évét és a kétségkívül előnyös ajánlatért nem áldozza fel eddigi tanulmányait. Indiai szerződése egy évre szólna.

Az egyptomi szövetség január 29, február 3. és 10-én ajánlotta a román szövetségnek, amikor a válogatott csapatot fogadná. Valószínű, hogy ezt a román szövetség nem fogadja el, így a válogatott csapat egyptomi turája elmarad.

A szövetség átigazolási bizottsága szerda este foglalkozott Iancu Asparuch átigazolása ügyével és megállapította, hogy a játékos a Ripensiahoz van irrvényesen leigazolva, így a brádi Mica jogtalanul szerepeltette. A Micat ezért 1000 lei pénzbírsággal sújtották.

Argentína azt az óhaját fejezte ki, hogy szeretné megrendezni a 1940-ik évi labdarúgóvilág-bajnokságot.

A december 4-én Prágában eldöntésre kerülő román—cseh válogatott mérkőzésen megjelenik a jugoszláv szövetség részéről Kika Popovici is, aki ezután résztvesz azon a nagyfontosságú tanácskozáson, amelyen a Benes-serleg további sorsáról döntenek.

Véglegesen megállapították az olimpiász atlétikai versenyének műsorát

Helsinki, november 26. A nemzetközi atlétikai szövetség szakbizottsága a svéd Ecklund szövetségi főtitkár elnökletével véglegesen összeállította a helsinki olimpia atlétikai versenyének műsorát, mely a következő:

1940. július 21 (vasárnap) 16 órakor 100 méteres síkfutó előfutamok, 17-kor magasugrás, 800 méteres előfutamok, 17.30-kor női diszkoszvetés, 400 méteres gátfutó előfutamok, 18-kor 100 méteres középfutamok, 18.30-kor 10 ezer méteres síkfutás.

Július 22 (hétfő) 11-kor távolugrás, selejtező, kalapácsvetés selejtező, rudugrás minősítő és selej-

tező. 16-kor női gerelydobás, 16.30-kor 400 méteres gát középfutamok, távolugrás döntője. 16.45-kor 100 méteres elődöntő, 17-kor 100 méteres női selejtező, 16-kor 200 méteres előfutamok, rudugrás zépfutamok, 17.45-kor 100 méteres döntő, 18.15-kor 400 méteres gát döntő.

Július 23 (kedd) 11 órakor diszkoszvetés selejtező, 16-kor 200 méteres előfutamok, rudugrás döntője, 17-kor diszkoszvetés döntője, 100 méteres női középfutamok, 18-kor 800 méteres döntő, 18.15-kor 5000 méteres előfutamok, 19-kor 100 méteres női döntő.

Július 24 (szerda) 11-kor hármasugrú selejtező, 13.30-kor 50 kilométeres gyaloglás indítása, 16-kor 80 méteres női gátelőfutamok, 16.30-kor 200 méteres elődöntő, hármasugrás döntője. 16.45-kor 110 méteres gát előfutamok, 17.15-kor súlylökés, 17.45-kor 80 méteres női gát középfutamok, 18-kor 200 méteres döntő, 18.10-kor 50 kilométeres gyaloglók beérkezése.

Július 25 (csütörtök) 11 órakor gerelydobás selejtező, 16-kor 80 méteres női gátdöntő, 110 méteres gátfutás középfutamok, 16.30-kor 400 méteres előfutamok, 17-kor gerelydobás döntő, 1500 méteres döntő, női távolugrás. 17.15-kor női súlylökés, 17.30-kor 110 méteres gátdöntő, 18-kor 400 méteres középfutamok.

Július 26 (péntek) 10 órakor 100 méteres dekalton, 11-kor távolugrás dekalton, 16-kor súlylökés dekalton, 16.30-kor 200 méteres női előfutamok, 17-kor magasugrás dekalton, 400 méteres elődöntő, 17.15-kor 5000 méteres döntő, 18.30-kor 400 méteres döntő, 18.45-kor 400 méteres dekalton, 19-kor 200 méteres női középdöntő.

Július 27 (szombat) 10 órakor 110 méteres gát dekalton, 10.30-kor diszkoszvetés dekalton, 16-kor rudugrás dekalton, 17-kor 4×100 méteres előfutamok, 17.30-kor gerelydobás dekalton, 200 méteres női döntő. 18-kor 3000 méteres akadályverseny döntő, 18.30-kor 4×100 méteres középfutamok, 19-kor 1500 méteres dekalton.

Július 28 (vasárnap) 15-kor maratoni futás indítás, 15.15-kor 4×100 méteres női előfutamok, 15.30-kor női magasugrás döntője, 4×100 méteres elődöntő. 15.40-kor ezer méteres gyaloglás. 16.45-kor 4×100 méteres női, 17-kor 4×100 méteres férfi döntő, 17.30-kor maratoni befutás.

RADIO SCHEIRICH & CO

TIMIȘOARA, BUL. I. C. DUCA No. 5. TELEFON 18-84.

A legkiválóbb világmárkás rádiókészülékek szaküzlete

Eumig

Loewe

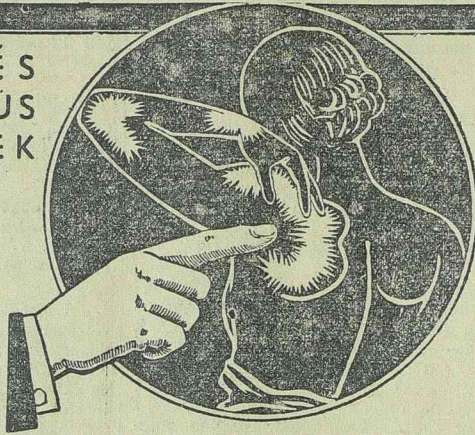
Mercer

Saba

A REUMA ÉS A REUMATIKUS BETEGSÉGEK

Dumas doktor vichyi szakorvos „A reuma és a reumatikus betegségek” című munkájában írja: Ha elatarjuk érne a reuma által okozott betegségek tünetek megszüntetését, akkor át kell alakítanunk a szervezetet a részét, amelyen ezek a reumatikus betegségek fejlődnek, küzdünk kell a hajlamosság, az eritritizmust okozó húgysavas lerakódások ellen. Fentírózók alólámasztásra kezdjük az elanti megfigyelést:

Megfigyelés! X... urhölgy, 45 éves, egy reggelén magához hívatott. Két napja nagyon erős fájdalmat érez bal felső karjában. A fájdalom jellemzésére azt mondja, hogy „madrászárny” formájú területen éri a fájdalmat. A valóságban: spontán, nagyon éles fájdalmak, amelyek a legkisebb mozdulatra, vagy nyomásra fokozódnak: a fájdalmas terület a háterinc baloldalon kezdődik a lapocka területén folytatódva, az egész vállra és karra kiterjed. Főként a felső-kar első része különösen fájdalmas, az izületekben semmi. Az izomerő annyira legyengült, hogy a beteg nem tud velem kezét adni... A fájdalmak türethetetlenek éjjel nem tud aludni. Antipyrin, exalgin, fanacetin kezelés sem képes a fájdalmakat enyhíteni. Eredménytelen maradt 2 és fél gram aspirin.

forró téglák, sőt egy erős chloral, bromurel és morfiumból álló folyadék előírása is. Mindezek ellátást hoztak pár órai álom. Tekintettel arra, hogy a betegnél, már hosszabb ideje, az aritizmus tünetei mutatkoznak, azt tanácsoltam, hogy szedjen naponta 3 kanál Urodonal-t. A harmadik napon javulás mutatkozik. Az ötödik napon a beteg állapota kedvező, felkel és majdnem gyűltnak éri magát. Nehány nap múlva ismét hívnek: a beteg kijár, folytatja foglalkozását, azonban panaszolja, hogy a fájdalmak nem voltak el teljesen. Elrendeltem, hogy szedjen továbbra is Urodonal-t.

X... urhölgyet 8 nap múlva láttam ismét, és teljesen helyre volt állva egészsége.

AZ URODONÁLT HOSSZU ESZTENDŐK ÓTA DICSERIK a világ legnagyobb orvosai

Az URODONAL KÉSZÍTMÉNY ELŐNYEI
1. Az URODONAL-t nem szokja meg a szervezet.
2. Az URODONAL kura alkalmával nem kell különleges étrendet követnünk.
3. Szedhető az év bármely szakában.

A térsadalombiztosító intézet orvosi kára is rendel URODONAL-t.

Kapható: Gyógyszertárakban és Drogeriákban

CHATELAIN KÉSZÍTMÉNY

MEGBIZHATÓ MARKA

KÖZGAZDASÁG

Eljárás a szabadult devizákkal történő behozatalnál

A bankok nem adhatnak el szabadforgalmi devizát a behozatali tilalom alá eső árukra

A legújabb megkötött fizetési egyezmény által az export-devizák egyrésze szabadforgalomba kerültek és ezáltal most nyugtatott arra, hogy olyan kereskedők is importáljanak, akik importkvótával nem bírnak. A kiviteli cég a szabadforgalmi devizát tartozik korlátlan valutaforgalmi engedéllyel bíró banknak eladni, amely azt az importőr rendelkezésére bocsátja. Erről igazolványt ad ki a bank, amelyet az engedély iránti kérvény kapcsán kell a Külskereskedelmi Igazgatóságnak (Directiunea Reglementării Comerțului Exterior) benyújtani, amely 48 órán belül kiadja az importengedélyt, tekintet nélkül arra, hogy a kérvényezőnek van-e vagy nincsen importkontingens.

A devizaengedéllyel bíró bankok az említett igazolványok kiadásánál tekintettel vannak arra, hogy az importálandó áru behozatala nem ütközik-e törvényes akadályba. Így például gyapjú, gyapjúrongy és pamutrongy behozatala csak iparosok számára van megengedve azon feltétel mellett, hogy igazolják, hogy az importnak megfelelő mennyiségű gyapjút belföldön vásároltak. Ugyancsak ez bizonyítandó a gyapotfonal behozatalánál is. A gyapjúfonal behozatala is csak iparosok számára lehetséges, akiknek a nemzetgazdasági minisztérium ipari igazgatósága által igazolniuk kell, hogy devizakorlátozást nem ismerő országokból szerzik be az importálandó mennyiség 40 százalékát. Ilyen országok a következők: Anglia, Belgium, Dánia, Franciaország, Finnország, Hollandia, Portugália, Norvégia, Spanyolország, Svájc, az USA, Egyiptom, Palesztina, Szíria, Japán, Svédország és az óceán túli országok.

Nem adható ki bankigazolvány a következő cikkekre, amelyeknek behozatala tiltva van: kefe, szőja- és kókuszszőr, kakaóvaj, alma, köte, birsalma, finomított cukor, festék és festélen jutaváson, jutazsír, cipőszeg, cellulóze, kau-

csusapka vagy kaucsukkötény, koks, öntött vas (külön engedéllyel) vashordó, bódönök vasból, szigetelő lemezek (Peschl- és Pantzer-gyártmány kivételével), vagóöntegely, iparvonatkocsi és mozdony, vagonok, régi és ki nem dolgozott ólom, rézsulfát, cinkoxid és ólomzsr.

A magyar kormány által Erdélyben eladott ingatlanok sorsa

Az impérium változás után a Consiliu Dirigent rendeletileg megsemmisítette a magyar kormánynak közvetlen az impérium változás előtt eszközölt eladásait. Többek között így semmisítették meg a brassói Apolló színház épületének Rosner Jozefa részére történt eladását is. A parlament 1921-ben jóváhagyta a kormányzótanács említett rendeletét és ezzel elődtek azok a perek, amelyeket a román kormány indított az épületek birtokba bocsátása iránt. A kérdéses ügyben az új tulajdonos alkotmány-sértés címen indított felfolyamodási eljárást a semmisítők előtt, hivatkozván arra, hogy az ingatlan jöhisméleg szerzte meg és így magántulajdonában éri sértve magát. A semmisítők pénteken foglalkoztak ezzel a kérdéssel és alkotmányosnak mondotta ki egy a kormányzótanács, mint a vonatkozó törvényrendeletét és ezzel a közel két évtizede folyó ügyek végleges elintézését nyertek.

A DIÓ VÁMJANAK LESZALLÍTÁSA. A Monitorul Oficial pénteki száma közli a dió új kiviteli vámját, amely szerint a jövőben a vegyes standard dió kiviteli váma 100 kilonként 120 lei, míg a román standardrendszerű dió és dióból vámentesen hagyhatja el az országot. A rendelkezés a pénteki nappal életbe lépett.

Ártolyamok, gabonaárak

SZOMBAT, NOVEMBER 26

A hivatalos devizaártolyamok a következők: (az első szám a vételt, a másik az eladást jelenti). Hollandi forint 76.18—77.28, belgas 23.67—24.01, angol font 665.45—676.89, olasz lira 7.172—7.172, dollár 140.07—142.14, francia frank 3.59—3.80, cseh korona 4.70—4.80, svájci frank 31.74—32.22. Ezekben az ártolyamokban a devizafelár is befigyelte. Dinár 2.89—3.05, pengő 25 és 26.50—27, német márka 38—39, felár nélkül.

A bőségi gabonapiacra a buza irányzata el-lanyhult, ezenkívül a tengeri irányzata is csendesebb. A kereslet csökkenése a buzánál és tengerinél kisebb áresést okozott. A piaci árak a következők: temesi buza 78 kilós 355, torontáli buza 370, új tengeri 260, szárított új tengeri 340, zab 390—400, takarmányárpa 280, tavaszi árpa 380—400, korpá 270, ótokmag 730, új tökmag 630, muharmag 310, kismalmi liszt a 30/70-es beosztásból 720, nagymalmi liszt 740 lei százkilónként. A lucernamag 50 és a löheremag 18 lei kilónként.

(=) Változás a munkakamarák területi beosztásában. Eddig a temesvári munkakamara területéhez tartozott Mehedinti megye. A helytartóságok új beosztása folytán Mehedinti megye most a craiovai királyi helytartóság körzetébe tartozik. Epen ezért a turnuseverini munkakamarai kirendeltség a craiovai munkakamara hatásköré alá fog tartozni a jövőben.

(=) A kompenzációs ártolyamok. A kompenzációs ártolyamok aránylag lanyha irányzata tovább tart. A negyvenszázalékos angliai kvóta ártolyama 1100 leire ment vissza, a husz százalékos kvóta a kereslet folytán 1300—1310 körül mozog, a hatvan százalékos kvóta 1155 lei, míg a gabonafont 1400 lei. A B. listás font 1020, a gyarmati font 1070 lei. Érdekes, hogy a határidőre szóló kompenzációs lényegesen alacsonyabb ártolyamokat érnek el, mint az azonnali szállításra szóló kötések, ami a devizahelyzet javulásába vetett hit eredménye.

(=) Karakülkösök behozatala. A juhtenyésztők országos szövetsége elhatározta, hogy Perzsiából karakülkösöket hoz be Romániába. Tudvalevőleg az ugynevezett besszarábiai juhok a karaküljuhokkal való kereszteződésé igen jól sikerült és ma már az ezen kereszteződésből eredő juhbőrök a külföldön jó árak mellett igen keresettek.

(=) Kisebbedett a vasúti áruforgalom. A vasúti vezérigazgatóság szeptember hóra kiadott jelentése szerint a személyforgalom az elmúlt év szeptemberével szemben emelkedett. Ezzel szemben az áruforgalom csökkent. A CFR bevétele szeptemberben 1.040 millió lei volt, negyven millióval kevesebb, mint 1937. szeptemberében, viszont a kiadások az új nagy beruházások következtében 200 millió lejjel emelkedtek.

= A KERESKEDŐK IMPORTENGEDÉLYE. A külkereskedelmi igazgatóság e héten megkezdte a IV-ik évnegyedre a kereskedők importengedélyének kiadását, amellyel a jövő hét közepéig végezni fognak. Az engedélyek sorrendje az, hogy előbb az elsőrendű szükségleti cikkekre vonatkozó engedélyeket adják ki, majd a vámtarifá tételei szerint kerülnek sorra az engedélyek. A külkereskedelmi igazgatóság abban a helyzetben volt, hogy a kérelmezettek kérvényeit jórésben honorálni tudta. Még a jövő hét folyamán megkezdik a negyedik évnegyed második ipari kontingensére vonatkozó engedélyek kiadását is.

= UJ OBOR-TÖRVÉNY LÉP ÉLETBE. A kereskedelmi minisztériumban N. Georgian semmítőszéki tanácsos vezetésével törvénytervezetet készített, amely újra szabályozza a piaci gabonaárúsítást és az állatkereskedelmet. Az Obor intézmény meghagyásával újabb, a gyakorlat által szükségessé vált intézkedéseket fog az új törvény tartalmazni, amely 60 szakaszból fog állani és még december hó folyamán megjelenik a hivatalos lapban és a jövő év első napjától kezdve életbe lép.

= A TARTOMÁNYI KORMÁNYZÁSOK HATÁSKÖRÉBE KERÜL AZ ÜZLETI ÉS IRODAI MUNKAIKÖZ MEGÁLLAPÍTÁSA. Az ARGUS szerint az üzleti és irodai munkaidő megállapítását a munkaügyi minisztérium a tartományok hatáskörébe utalja. Az intézkedésnek alapja az, hogy a különböző országokban különböző meggyökeresedett szokások vannak, amelyeket a helyhatósági szervek által több figyelemmel részesíthetnek, mint a központ. Minden tartományi székhelyen bizottságok alakulnak, amelyek függetlenül a központi paritás bizottságtól a különböző szakmai kategóriákra nézve megállapítják a zárót és egyben annak betartását is ellenőrzik. A vonatkozó rendelet legközelebb megy le a tartományi székhelyekre.

Temesvári ügyvéd elfogta a betörőket, akik ki akarták fosztani irodáját

Tegnap reggel nyolc óraker a munkahelyeikre siető járőrök izgalmas hajszában vehettek részt a Belváros egyik uccáján. Kerékpáros rendőr üldözött egy idős férfit és egy fiatal embert, akik egy táskát tartottak kezükben és lélekszakadva rohantak a Hunyadi-kaszárnya irányába. A rendőr utólérte a két férfit, mire azok megálltak és megadták magukat. Bekísérték őket a rendőrségre, ahol kiderült, hogy betörést követtek el Acél Oszkár dr., Raskó Sándor dr. és Risztics György dr. ügyvédeknek a belvárosi Bratianu tér 1 számú házában levő együttes ügyvédi irodájában. A táskákból előkerültek a lopott holmik is, de

találtak az idősebb férfinél egy hatalmas forgópisztolyt is, amely hat golyóra volt megtöltve.

Megállapították, hogy a két betörő Gajdos Imre negyvenhárom éves Sági úton lakó fuvaros és fia, akik vakmerő tervet készítettek az ügyvédi iroda kifosztására.

Gajdos Imre elmondotta, hogy pénteken délben a józsefvárosi piacon beszélte meg fiával a betörést és délután előkészítették a betörésszerszámokat, majd felötörtek felosontak az emeleten levő ügyvédi irodához. Az ajtót nyitva találták és azon keresztül bejutottak a folyosószertű előszobába. A magukkal hozott álkulccsal felnyitották az előszobából nyíló kis kamrát, amelyet üresen találtak. Belülről azután ismét bezárták és a kis szobában várakoztak. A betörők eddig jól számítottak, mert

senki sem gyaníthatta, hogy az üres szobában betörők rejtőznek.

Este az ügyvédek eltávoztak az irodából és bezárták az előszoba üvegajtóját és a külső rácsos vasajtót is. Este a ház elcsendesedett, a lakók is lefeküdtek és akkor megkezdtek a betörők munkájukat. A nyitott ajtón keresztül az ügyvédi irodába mentek és elsősorban is a pénzeszközök felé for-

dult figyelmük. A nehéz szekrényt el akarták mozdtítani helyéről és nyilván fel okarták törni, de ez nem sikerült. Akkor az íróasztalokat vették sorba és a fiókokban pénz után kutattak. Igyekeztek minél kevesebb rendet csinálni, hogy minél később vegyék észre a betörést és idejük legyen a menekülésre. Pénzt azonban sehohsem találtak, mire a táskákba csomagolták a kezük ügyébe eső elmozdítható tárgyakat és szákmányukkal visszavonultak újra a kis szobába, ahol

beverték a reggelt.

mert az előszoba rácsos vasajtóján keresztül nem tudtak elmenekülni.

Ez okozta veszítüket, mert Risztics György dr. ügyvéd, aki elsőnek érkezett az ügyvédi irodába, felfedezte a betörést. Az ügyvéd felzárta az előszoba ajtóját, majd nyugodtan bement az irodába. Ezt a pillanatot találták alkalmasnak a betörők, hogy a nyitott ajtón keresztül elmeneküljenek. Az ajtónyitásra azonban figyelmes lett az ügyvéd és kisetett az előszobába. Amikor kitekintett az udvari folyosóra, még látta, hogy két férfi szaladva igyekezik a lépcsők felé. Nyomban a két menekülő után eredt. Amikor a betörők kiértek a Libertatii térre, a sarkon álló forgalmi rendőr észrevette őket. Erre megállította az egyik biciklistát, felpattant a kerékpárra és

elfogta a betörőket.

Gajdos Imre látta, hogy a tagadás hiábavaió és bevallotta a betörést. Arra a kérdésre, hogy miért éppen az ügyvédi irodát választotta ki, ezt felelte:

— Néhány év előtt fennjártam az irodában, ahol az egyik ügyvéd úr egy szerződést készített számomra. Akkor ismertem meg a járást és ezért tudtunk elrejtőzni.

Az apát és fiút őrizetbe vették és a nyomozás befejezése után az ügyészségre kerülnek.

A világ minden tájáról

★
EGY FRANCIAORSZÁGBAN élő orosz származású tudós: A. Bazaieff, érdekes kimutatást állított össze. Arra volt kíváncsi, általában hosszú életiek-e a nagy emberek? Evégből pontosan 4785 rendkívüli tehetség életkorát hasonlította össze. Azt találta, hogy átlagban hatvanöt évig és nyolc hónapig örülhettek az életnek. Kikutatta, hogy e 4785 kivételes halandó közül nagyon sokan túlhaladták a nyolcvan évét, harmincötven kilencvenéves, huszonhatvan 92, tizenhárom 93, kilencen 95, tizenegyen 96, heten 97, hatan 98, négyen 99, hárman 100, ugyancsak hárman 101, ketten 103, ketten 104 106 éves, egy 108 éves és egy 110 éves korában hunyt el.

★
A HALIFAXI kikötőből nemrég futott ki a „Lord Kelvin” nevű angol kábelrakó hajó, hogy új kábelösszeköttetést létesítsen Észak-Amerika és Európa között. A hajó most kísérletezik első ízben a gyakorlatban egy új módszerrel. Nem elégszik meg azzal, hogy a kábelt óvatosan leengedje a tengerfenékre, ahogyan az eddig történt, hanem beleszántja a kábelt a meder talajába. Az eddigi rendszer szerint elhelyezett kábelek sérülésének rengeteg volt a lehetősége, bár eddig is történtek védelmi intézkedések. Gondoskodtak arról, hogy a tengeráramlatok és a parthoz közeledő, sekély helyeken a hullámverés rongáló hatásával szemben védekezzenek, a tengeri állatok falánksága, vagy kíváncsi kóstoló kedve ellen is felvették a tengeralatti vezetékét, de szinte tehetetlenek voltak a vontatóháló rongálásaival szemben. A gőzök által a tengerfenéken végighúzott vontatóhálókat nehezebbé gyakran érintkezésebe jutnak a kábelelkel és megsértik, sőt elszakítják azokat. Különösen Irország közelében van szükség gyakran költséges javításokra. A „Lord Kelvin” eljárása biztonságot nyújt e tekintetben. A hajó erős ekét huz maga után, amely fél méter mély barázdát hasít a tengerfenékre, oda beagyazza a kábelt és mindjárt be is temeti az árkot. Az eljárás kidolgozását évekig tartó kísérletek előzték meg. Az ekét vontató lánc valószínűleg a világ leghosszabb, egy darabban valócsolt lánc. A hossza 1400 méter, a súlya 20 tonna. 12.000 szeme a legjobb nikkelacéliból készült és 30 tonna súlyt bír el. A lánc a „Lord Kelvin” orrára van erősítve, a fektendő kábelek pedig a hajó hátsó részén levő dobról futnak le. A kábelrakó munkáról eddig érkezett jelentések megnyugtatók.

Rádió

VASÁRNAP, NOVEMBER 27.

București. 8.45: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny. 9.55: Harangzugás, szentmisekövetés. 12: Előképzősök órája. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.05: Ion Manu előadása. 15.20: Alex. Lascarov Moldovanu előadása. 15.35: Costica Dura zenekara. 15.50: Apostol Culea előadása. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.17: Tánclemezek. 19: Orvosi krónika. 19.15: Szalonzenekar. 19.58: Sport. 20: Dan Sarateanu előadása. 20.15: A hangverseny folytatása. 21.20: Színház. 22: Hírek, sporteredmények. Budapest I. 10.30: Hírek. 11: Katolikus istentisztelet. 12.15: Evangélikus istentisztelet. 1.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 1.30: Beszkárt-zenekar. 2: Hírek. 3: Pozsony. Előadás. 3.20: Hanglemezek. 4: Mezőgazdasági felőrá. 4.45: Utry Anna énekel. Kisér Sári Elemér és cigányzenekara. 5.30: Ézrentul szokszor együtt leszünk. Előadás. 6: Ember Nándor dr. zongorázik. 6.35: Ezüst trombita. Elbeszélés. 7.05: Szalonzenekar. 8: Hírek. 8.25: II. számú regőcsosport. 9: Sporteredmények. 9.10: Pálmai Ika-est. 10.20: Kurina Simi és cigányzenekara. 10.40: Hírek, időjárásjelentés. 11.30: Hírek német és olasz nyelven. 11.45: Rendőrszenekar. 12: Hírek angol és francia nyelven. 1.05: Hírek.

December elsejének megünneplése Temesvárott

December elsején lesz húsz esztendeje, hogy az erdélyi és bánági románok a Gyulafehérvárott tartott nemzetgyűlésen kimondta Erdélynek az ókirálysággal való egyesülését. Ebből az alkalomból az egész ország területén nagyszabású ünnepeket rendeznek. A temesvári ünnepek sorrendje a következő: délelőtt 9 óraker valamennyi iskolában méltatják a nap jelentőségét. Fél tízenegy óraker a józsefvárosi görög keleti román templomban ünnepi istentiszteletet rendeznek, amelyen a katonai és polgári hatóságok fejei résztvesznek. Fél tí-

zenkettőker a középiskolák a színházban közös műsoros ünnepélyt tartanak. Délután négy óraker az Astra közművelődési egyesület; temesvári tagozatának közreműködésével a gyárvarosi, erzsébetvárosi, józsefvárosi és mehalai állami elemi iskolákban ünnepélyeket rendeznek. Este fél kilenc óraker az Astra a színházban nagyszabású műsoros ünnepélyt tart. Az ünnepi beszédet Lungulescu Ilie ítélőtáblai főügyész mondja. A műsorban közreműködnek a városi zeneiskola zenekara, az országőrök énekara és a kolozsvári nemzeti színház társulata.

Holnap kezdődik a novemberi nyugdíjak fizetése

A novemberi nyugdíjak kifizetését holnap, hétfőn kezdik meg az adóhivatalok. Az első számú adóhivatalnál a Belvárosban és a Mehalában lakó polgári, katonai és vasúti nyugdíjasok illetményeit egyszerre fizetik ki. Holnap hétfőn az A—L, kedden, november 29-én az M—R és szerdán, november 30-án az S—Z betűs nyugdíjasok vehetik át nyugdíjukat. A kifizetés ennél az adóhivatalnál csak délelőtt 8—1 óra között történik. A második számú adóhivatalnál a Gyárvarosban lakó polgári, katonai és vasúti nyugdíjasok jelenkezzenek a következő sorrendben: holnap, hétfőn az A—M és kedden november 29-én az N—Z betűs nyugdíjasok. Az

első napon a kifizetés délelőtt 8—1 óra és délután 4—8 óra között történik, míg a második napon csak délelőtt 8—1 óra között fizetik a nyugdíjat. A harmas számú adóhivatalnál holnap a Józsefvárosban és Erzsébetvárosban lakó összes katonai és vasúti nyugdíjasok jelentkezzenek, míg a polgári nyugdíjasok közül csak az A—G betűs nyugdíjasok számára fizetnek. Kedden, november 29-én pedig: H—Z betűs polgári nyugdíjasok vehetik át nyugdíjukat. A harmas számú adóhivatal mindkét napon délelőtt 8—1 és délután 5—7 óra között fizeti a nyugdíjat.

Ma, vasárnap,
november 27-én
Józsefvárosban

Csak 5 darab tűzifát,
ócska ruhaneműt, játékszeret kérünk szegényeink számára. Gyűjtőkocsik jönnek a jószívű adományokért IV. Ker. Katolikus Női Misszió.

Budapest II. 12.15: Szalonötös. 4: Hanglemezek. 6.35: Szalonzene. 7.30: Az angol közgazdaság utolsó skizsikusa. Előadás. 8.30: Költő a csatárén. Előadás. 9.10: Hanglemezek. 10: Hírek.

Bécs. 19: Zenekari hangverseny. 23.45: Könnyű és tánczene.

Belgrád. 19: Zenekari hangverseny. 20: Lemezek. 21: Katonazene. 22: Népdalok. 23.15: Tánczene.

Milánó. 19.10: Táncok. 21.30: Vonószene. 22: Szimfonikus hangverseny. 23: Hangjáték, utána tánczene.

Strassburg. 20.30: Lemezek. 21.40: Lemezek. 22.15: Könnyű zene. 22.50: Lemezek. 24.35: Zenekari hangverseny.

Varsó. 18.30: Operatrészetek. 20.30: Lemezek. 22: Operatrészetek. 23.20: Tánczene.

HÉTFŐ, NOVEMBER 23.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Balalajkazenek. 18.35: Const. Me-tani klarinétok. 19: Tudományos krónika. 19.15: Ion Rosca énekel. 20: C. Botez előadása. 20.15: Szalonzene. 20.55: G. K. Constantinescu előadása. 21.15: Theodorescu kvartet. 22: Hírek, sport. 22.15 Hanglemezek. 22.35: Jean Moscop-ol énekel. 22.40: Hanglemezek. 23: Hírek. 23.15: Ganescu-zenekar. 23.45: Hírek külföldre francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Haditü-dősitők 1790-ből. Felolvasás. 11.45: Az Oxford-csoport alapítójának, Frank Buchmannak rádió-szózatának ismertetése. 1.10: Horváthné Veőreös Júlia zongorázik. 1.45: Hírek. 2: Farkas Sándor és cigányzenekara. 2.20: Időjelzés, időjárás-jelentés. 3.35: Hírek. 4: Elelmiszérarak. 5.15: Diákféltára. 5.45: Hírek. 6: A külföld humora (Páris). Felolvasás. 6.25: Rác Aladár cimbal-mozik. 6.45: Híres magyar mecénások. Felolva-sás. 7.15: Énekhangverseny. 8: Hírek. 8.25: Ra-dics Béla cigányzenekara. 9: Móra Ferenc elbe-szélései. Előadás. 9.10: Operaházi zenekar. 10.40 Hírek, időjárásjelentés. 11.05: Farkas Béla és cigányzenekara. 11.30: Hírek német és olasz nyelven. 12: Hírek angol és francia nyelven. 12.10: Hírek. 12.10: Gigli, Gianni és De Luca hanglemezei. 1.05: Hírek.

Budapest II. 7.30: Német nyelvoktatás. 8.30: A Karszt csodái. Felolvasás. 9: Radics Béla és ci-gányzenekara. 9.30: Hanglemezek. 10: Hírek. 10.25: Hanglemezek.

Bécs. 20: Népdalok és népzene. 21.10: Ünnepi hang-verseny. 23.30: Szórakoztató zene.

Belgrád. 18: Zenekari hangverseny. 19.20: Kar-ének 19.50: Lemezek. 21: Opera.

Milánó. 18.15: Tánczene. 20.45: Lemezek. 21.30: Könnyű zene. 22: Operett. 24.15: Tánczene.

Strassburg. 20.45: Gitárzene. 21.30: Lemezek. 22.10 Lemezek. 23.45: Zenekari hangverseny.

Varsó. 19: Lemezek. 20: Szórakoztató zene. 22.40: Lemezek. 23: Zenekari és énekhangverseny.

KEDD, NOVEMBER 29

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, kul-turális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 18: Időjelzés, időjárásjelen-tés. 18.02: Technikai posta. 18.17: Hanglemezek. 19: Irodalmi krónika. 19.15: Hanglemezek. 20: Prof. Alex. Marcu előadása. 20.15: Hanglemezek. 20.35: Ion Simionescu előadása. 20.50: Gabriel Naruja énekel. 21.15: Szimfonikus hangverseny. 22.05: Hírek, sport. 23.05: Costica Tandin ze-nekara. 23.45: Hírek külföldre francia és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Shakes-peare városa. Felolvasás. 11.45: A féli divat. Felolvasás. 1.10: Hanglemezek. 1.30: Hírek. 2.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Szalonzene. 3.35: Hírek. 4: Elelmiszérarak. 5.10: Asszonyok tanácsadója. 5.45: Hírek. 6: Losonc. Felolvasás. 6.30: Székács Elemér énekel. 6.55: Rádió a rádió-ról. 7.15: Lakatos Gyula és Vince cigányzenekara. 8: Hírek. 8.30: Mária Veronika. Zenés miszté-rium két részben. 10.35: Kültügyi negyedóra. 11.05: Időjárásjelentés, Szalonötös. 11.30: Hírek német és olasz nyelven. 12: Hírek angol és fran-cia nyelven. 12.10: Csorba Gyula és cigányzene-kara. 1.05: Hírek.

Budapest II. 6.55: Lakatos Gyula és Vince cigány-zenekara. 7.30: Mezőgazdasági félóra. 8.10: Francia nyelvoktatás. 8.35: Az első görésőtől a hatvanezerszeres nagyításig. Felolvasás. 9.05: Hanglemezek. 10: Hírek.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. jul. 18-án megjelent 60094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő-szolgálatok, hirdetések szavankint egy leu. Házasság és Levelezés rovabán szavankint öt leu, minden más rovabán szavankint kettő leu. Legnagyobb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piața I. C. Brătianu 3. II. kerület: Tamás-trafik, Piața Badea Cârțan 8. — Kardos-trafik, Piața Traian (szerb templom mellett), Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Helfenbein-trafik, Piața Lahovari. IV. kerület: March-trafik, Piața Kiútt. — Nógrády-trafik, (Tivoli mellett) — Olariu-trafik, Piața Dragalina 6. Tele-fon 45—06. — Vittek-trafik, Bul. Carol 54. — Gaigóczy-trafik, Strada Brătianu 15/a. Telefon: 45—13.

Oktatas

Látenszakos tanárno magánórákat ad latin, román nyelvből egyenként, vagy csoportosan. III. Str. Odobescu 60. ajtó I. 2763

Allást keres

Mindenes léány, aki jól főz, jó bizonyítványokkal december 1-re állást keres. IV. Fröhl 32 sz. Horkynál. 2749

Nagy vascsókra, esküvőkre, zsurokra a legfinomabb ételek készítését vállalom. Nagy gyakorlattal rendelkezem. Kovács Szusana, III., Str. Diaconu Coresi 24. 2712

Kiszolgáló kisasszony cukrászdába, vagy bodegába állást keres. II. Str. Daciilor 21. Dorogi. 2759

Alkatmasz

Apoknót keresek, aki a háztartási munkában is segédkezik. Jelentkezés délután 3—5 óra között. Cím a kiadóban. 2755

Perfekt szakácsnőt keresek éves bizonyítványokkal. Cím a kiadóban. 2764

Bejárónő félnapra azonnal felvétetik IV. Str. I. Brătianu 29. III. 2. 2771

Lakas

Modern 1 szobás lakás, fürdőszobával kiadó. IV. Str. Dimitrie Sturdza 8 szám. 2761

Gyönyörű modern lakás, 2 szoba fürdőszoba, előszoba és összes mellék-helyiségek a Horgony palotának első emeletén azonnal olcsón kiadó. Bö-vebbet Wätz József Terminus szá-l-16ban. 2766

Idősebb házaspár keres egyszerűs, lehetőleg modern lakást, Józsefváros, vagy Erzsébetvárosban. Címeiket „Csendes lakó” jelige alatt a kiadó-ba kéretnek. 2770

A Banca Timișoarei épületében modern

4 és 3 szobas lakás

és

egy üzlethelyiség

azonnal kiadó. Bővebbet a Banca Timișoarei házkészletőségénél.

Egyszobás lakás egyedülálló házban, kerület kiadó. Bessenyo-telep I. uc-ca 13 szám. Érdeklődni IX. ucca 19 szám alatt. 2769

Kiadó új családi ház, 3 szoba, fürdő-szoba és mellék-helyiségekkel. Kert gyümölcsfákkal és szőlővel. I. Str. Mars 4. 2776

Adas-vétel

Eladó férfi-öltöny és télikabát. IV. Str. I. Brătianu 29. III. 2. 2738

Gyermekágy fiókkal, matraccal, to-vábbá marványmosó és fél-háló el-adó. III. Mihai Viteazui 5. 2768

Gyermekkosci modern eladó. Takács Lajos. II. Str. Teodorian I. 2753

Játék babakocsi jó állapotban megvétel-re kerestetik. Címeiket a kiadóban kérem leadni. 2772

Perzsakabát olcsón eladó. II. Str. Moise Nicoara 18. balra. 2773

Kütnyfele

30—40.000 lei privát kölcsönt kere-sek gyáramhoz, régi ismert cég, hosszabb, vagy rövidebb időre. Aján-latok „Elsőrendű biztosíték” jelige-re a kiadóba kérem. 2767

Kölcsön kapható 10.000—10. millióig 5—7 és fél százalékra bármilyen cé-lokra 1—30 éves törlesztésre. Bővebb felvilágosítást ad: Credit Interna-tional Timisoara, III. Str. Ciprian Porumbescu 31 szám. A katolikus templomig a 6-os villamossal. 2765

Fűszerüzlet jó vevőkörrel, berende-zéssel és lakással Lugos Str. Xenopol sarkán azonnal kiadó. Jermovits Lugos, Str. V. Titulescu 56. 2775

Butorvásárlás előtt

okvetlen tekintse meg Timisoara legnagyobb butorárúházát

Coop. „Constructia și Mobila Moderna”

(volt ECKER)

V., Bulev. Bethelot 14. Telefon 37-69.

Allandó rak'ár zománc és fekete tüzhelyekben

a készítőnél, Olcsó árak

Pozmor Vilmos

III., Piața Axente Sever 2. (fost Str. Feldioara 23.)

Szenzációs újdonságok

karácsonyi és újévi ajándékok-ban, még nem létezett olcsó ára-kon.

Pollák Károly

papír- és játékuizletében, Temes-vár, IV., Piața Dragalina. Nagy választék babakülönlegességek-n és Mikul's-ajándékokban

Modern tüzhelyek

kiváló minőségben. Allandó raktár románcozott és fekete tüz-helyekben

KÁLMÁN DEZSŐ

speciális takaréktüzhelyzem Timisoara IV. Bulev. Carol 40

HAMBURG-AMERIKA LINIE

gyorsan, kényelmesen és olcsón a

Hamburg-Amerika Linie

modern hajóival.

ÉSZAKAMERIKÁBA (Kanada)

KÖZÉPAMERIKÁBA,

DELEMERIKÁBA (Chile, Peru),

AUSZTRÁLIÁBA, KELETÁZSIÁBA

és az összes fontos kikötőkbe.

Tanulmányi és üdülési utazások

a fengeren egész éven át

Afrika-utazások

a német Afrika vonalakon.

Felvilágosítások, prospektusok dij-mentesen kaphatók a

Hamburg-Amerika Linie S. A. R.

képviselőténél.

Timisoara I., Str. Mercy 1. Telefon: 36—66.